

EASO

Ghid practic privind interesul superior al copilului în procedurile de azil

Seria de ghiduri practice ale EASO

2019

Mai multe informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet (<http://europa.eu>).

Print	ISBN 978-92-9485-174-1	doi:10.2847/206082	BZ-03-19-914-RO-C
PDF	ISBN 978-92-9485-141-3	doi:10.2847/272328	BZ-03-19-914-RO-N

© Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO), 2019

Nici Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) și nici orice alte persoane care acționează în numele EASO nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile oferite în continuare.

EASO

Ghid practic privind interesul superior al copilului în procedurile de azil

Seria de ghiduri practice ale EASO

2019

Cuprins

Lista abrevierilor	5
Introducere	7
De ce a fost creat acest ghid practic?	7
Ce conține acest ghid practic?	7
Care este domeniul de aplicare al acestui ghid practic?	8
Cum a fost creat acest ghid practic?	8
Cum se utilizează acest ghid practic?	8
Cum se raportează acest ghid practic la alte instrumente de sprijin ale EASO?	9
Terminologie	10
Evaluarea vârstei	10
Interviu(ri) pentru stabilirea interesului superior	10
Evaluarea și stabilirea interesului superior	10
Copil/minor.....	10
Copii în situație de risc.....	10
Copii victime ale traficului de persoane	11
Regulamentul Dublin III și garanții procedurale de implementare	11
Familie.....	11
Identificarea familiei.....	11
Tutore/reprezentant.....	11
Garanții procedurale	12
Rudă.....	12
Copil separat.....	12
Copil neînsoțit.....	12
1. Contextul și elementele interesului superior al copilului	13
1.1. O abordare centrată pe drepturile copilului	14
1.2. Analiza noțiunii de „considerent primordial”	15
1.3. Natura multidisciplinară și obiectivă a interesului superior al copilului.....	16
1.4. Procesele privind interesul superior	16
1.5. Interesul superior al copilului și dreptul de a fi ascultat	17
1.6. Cântărirea aspectelor legate de interesul superior al copilului.....	17
2. Garanții procedurale	19
Siguranța.....	19
Personalul calificat	20
Depunerea cererii de protecție internațională.....	20
Înregistrarea	20
Stabilirea ca prioritară/adaptarea duratei procedurii	20
Exceptarea de la procedurile la frontieră/accelerate/rapide	21
Asigurarea reprezentării legale	21
Furnizarea de consultanță juridică	22
Furnizarea de informații și interpretarea	22
Ascultarea opiniilor copilului și participarea acestuia	22
Stabilirea faptelor	24
Documentarea interesului superior al copilului	24
Respectarea unității familiei	25
Evaluarea cererii copilului	25

Recomandări privind interesul superior al copilului	25
Nu sunt instituite garanții.....	26
3. Punerea în practică a interesului superior al copilului	27
3.1. Cooperarea cu serviciile de protecție a copilului	27
Asigurarea accesului la alte drepturi.....	27
3.2. Instituirea garanțiilor procedurale	27
3.3. Circumstanțele individuale ale copilului.....	30
3.4. Potențiale riscuri și vulnerabilități sporite.....	30
3.5. Diferite căi procedurale.....	31
Regulamentul Dublin.....	31
Procedura accelerată și procedura la frontieră	31
Alte căi procedurale	32
3.6. Numirea ca îngrijitor/tutore a rudei/adultului însoțitor	32
4. Indicatori de vulnerabilitate și de risc în cazul copiilor	33
Copiii însoțiți de părinți	33
Copiii separați.....	34
Copiii căsătoriți.....	34
Copiii victime ale traficului de persoane.....	36
Evaluarea altor tipuri de vulnerabilități	37
Anexa I – Model privind interesul superior al copilului.....	38
Anexa II – Documente strategice și de orientare	40
Anexa III – Cadru juridic	41
Legislație internațională.....	41
Legislație a UE.....	41
Instrumente legislative fără caracter obligatoriu	44
Anexa IV – Bibliografie.....	45

Lista abrevierilor

AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CDC	Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (1989)
CH	Elveția
Comitetul CDC	Comitetul ONU pentru drepturile copilului
CY	Cipru
DCP (reformată)	Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare)
DCPI (reformată)	Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)
DE	Germania
Directiva privind combaterea traficului de persoane	Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului
DK	Danemarca
DPA (reformată)	Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)
EASO	Biroul European de Sprijin pentru Azil
EE	Estonia
EIS	evaluarea interesului superior
EL	Grecia
ES	Spania
FI	Finlanda
FR	Franța
FRA	Agencia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene
HU	Ungaria
IE	Irlanda
IPSN	instrumentul de identificare a persoanelor cu nevoi speciale
ISC	interesul superior al copilului
IT	Italia
LV	Letonia
MGF/C	mutilare genitală/circumcizie feminină
NL	Țările de Jos
NO	Norvegia
PC	protecția copilului

PL	Polonia
Regulamentul Dublin III	Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (reformare)
RO	România
SE	Suedia
SECA	sistemul european comun de azil
SI	Slovenia
SIS	stabilirea interesului superior
SK	Slovacia
SM	stat(e) membru/membre al(e) Uniunii Europene
Statele UE+	statele membre ale Uniunii Europene plus Elveția, Islanda, Liechtenstein și Norvegia
TP	trafic de persoane
UE	Uniunea Europeană
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

Introducere

De ce a fost creat acest ghid practic?

Instrumentele juridice care alcătuiesc Sistemul european comun de azil (SECA) prevăd pentru statele membre ale Uniunii Europene împreună cu Elveția, Islanda, Liechtenstein și Norvegia (statele UE+) obligația de a evalua și de a considera primordial interesul superior al copilului (ISC) în toate acțiunile care vizează copii ⁽¹⁾. *Ghidul practic privind interesul superior al copilului în procedurile de azil* (denumit în continuare „ghidul practic”) a fost elaborat pentru a ajuta statele UE+ să îndeplinească obligațiile care le revin în ceea ce privește interesul superior al copilului.

Interesul superior al copilului trebuie evaluat și considerat primordial ⁽²⁾ în toate acțiunile sau deciziile care vizează copilul respectiv ⁽³⁾. Totuși, majoritatea statelor UE+ nu dispun, în prezent, în cadrul sistemelor de azil, de proceduri instituite în vederea îndeplinirii acestei obligații legale. Într-o comunicare adresată Parlamentului European și Consiliului la 12 aprilie 2017, Comisia Europeană a îndemnat agențiile Uniunii Europene să elaboreze orientări și instrumente suplimentare privind evaluarea interesului superior al copilului. Constatările validate ale Biroului European de Sprijin pentru Azil (EASO), în urma cartografierii procedurilor de protecție internațională în cazul copiilor, au confirmat necesitatea existenței unor orientări privind abordarea practică a principiului conform căruia interesul superior al copilului trebuie să fie primordial.

Scopul acestui ghid practic este de a contribui la identificarea și evidențierea principalelor etape și repere necesare pentru punerea în aplicare a principiului interesului superior al copilului. Demersul este menit să sprijine statele UE+ în aplicarea principiului interesului superior și în consolidarea garanțiilor oferite copiilor în cadrul procedurilor de azil. Statele UE+ trebuie să instituie proceduri de azil adaptate copiilor, care să asigure protecția acestora pe tot parcursul procedurilor, în conformitate cu dreptul UE și cu dreptul internațional.

Ce conține acest ghid practic?

Ghidul practic are drept scop furnizarea de orientări și de sprijin autorităților naționale competente cu privire la garanțiile și măsurile de protecție obligatorii care vor garanta că interesul superior al copilului este considerat primordial atunci când se iau decizii cu impact asupra lui în cadrul procedurilor de azil. Ghidul este împărțit în cinci secțiuni, și anume: o trecere în revistă a terminologiei; 1. contextul și elementele ale interesului superior al copilului; 2. garanțiile relevante; 3. îndrumări privind modalitatea practică de evaluare a interesului superior al copilului; și 4. indicatori de vulnerabilitate și de risc. În încheiere, ghidul practic prezintă o listă de verificare cuprinzătoare menită să asigure parcurgerea tuturor etapelor-cheie de autoritățile responsabile și luarea lor în considerare în mod corespunzător în procesul de evaluare a interesului superior al copilului. În completarea ghidului există un set de anexe: o listă de documente strategice și de orientare relevante în domeniu, precum și o prezentare a cadrului juridic, cu menționarea mai multor instrumente juridice internaționale, europene și ale Uniunii Europene.

⁽¹⁾ Trebuie precizat că acquis-ul UE în materie de azil utilizează termenul „minor”, echivalent termenului „copil”. Ambii termeni se referă la persoane cu vârsta mai mică de 18 ani. Vezi și secțiunea Terminologie.

⁽²⁾ Articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale; vezi și *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliul privind protecția copiilor migranți*, 12 aprilie 2017, COM(2017) 211 final, p. 14 (Protecția copiilor migranți).

⁽³⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14; pentru Ghidul UNHCR privind interesul superior al copilului, vezi UNHCR, *Safe and Sound: what States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe* (În siguranță: ce pot face statele pentru a garanta respectarea interesului superior al copiilor neînsoțiți și separați de familie în Europa), octombrie 2014; UNHCR și IRC (*International Rescue Committee – Comitetul Internațional al Salvării*), *Field Handbook for the Implementation of UNHCR BID Guidelines* (Manual pentru punerea în aplicare a Ghidului UNHCR privind stabilirea interesului superior al copilului), 2011.

Care este domeniul de aplicare al acestui ghid practic?

Domeniul de aplicare al ghidului practic se rezumă la modalitatea de a ține seama în primul rând de interesul superior al copilului în cadrul procedurilor de azil ⁽⁴⁾ și se referă exclusiv la copiii (însoțiți de familii sau neînsoțiți) care au solicitat sau și-au exprimat dorința de a solicita ⁽⁵⁾ protecție internațională. În situațiile în care interesul superior al copilului ar putea impune alte căi procedurale în locul solicitării de protecție internațională, autoritățile relevante (o comisie alcătuită din tutore, autoritățile din domeniul migrației și procurori) trebuie să recomande soluții adecvate în conformitate cu dreptul național și/sau cu practica statului respectiv. Evaluarea interesului superior al copilului în cadrul procedurii de primire [în sensul din DCP (reformată)] sau în cadrul altor căi procedurale nu intră în domeniul de aplicare al prezentului ghid practic.

Prezentul ghid practic este axat pe procedurile de azil. Copilul trebuie să poată lua decizia de a solicita protecție internațională în mod liber și în cunoștință de cauză. Părinții/tutorele/reprezentantul și/sau entitățile din domeniul protecției copilului pot evalua permanent dacă depunerea acestei cereri servește interesului superior al copilului. Pentru respectarea ISC este nevoie de cooperarea tuturor entităților relevante care au competența de a evalua continuu interesul superior al copilului, în funcție de legislația și/sau de practica națională. Protecția copilului și evaluarea interesului superior al acestuia nu se limitează la procedura de azil, de aceea apare nevoia unei colaborări permanente, holistice, cu autoritățile din domeniul PC și cu alte entități, cum ar fi autoritatea de primire, tutorele/reprezentantul și consilierii juridici.

Ghidul practic își propune să sprijine operaționalizarea punerii în aplicare a principiului interesului superior în cadrul procedurilor de azil, în conformitate cu acquis-ul UE și cu alte acte legislative relevante ale Uniunii Europene ⁽⁶⁾. Ghidul a fost elaborat plecând de la premisa că în diversele state ale UE+ există practici și entități diferite implicate în protejarea interesului superior al copilului și că depinde de autoritățile naționale să asigure instituirea tuturor garanțiilor și măsurilor relevante privind protecția pe durata procedurilor de azil.

Cum a fost creat acest ghid practic?

Prezentul ghid practic a fost elaborat de EASO cu sprijinul unui grup de experți din Belgia, Danemarca, Finlanda, Irlanda, Norvegia și România, precum și al Comisiei Europene, al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), al Înalțului Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și al Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF). În plus, au avut loc consultări cu Comisia Europeană, cu statele UE+ și cu organizații internaționale. Ghidul reprezintă produsul unei experiențe combinate, reflectând obiectivul comun de a crea proceduri de protecție internațională de înaltă calitate. El ia în considerare cele mai bune practici identificate în contextul sprijinului acordat de EASO mecanismului de relocare ⁽⁷⁾ din Grecia și Italia în ceea ce privește evaluarea interesului superior al copiilor eligibili pentru relocare.

Cum se utilizează acest ghid practic?

Ghidul practic oferă îndrumări generale și poate fi utilizat ca referință sau ca sursă de inspirație pentru actualizarea și/sau îmbunătățirea procedurilor standard de operare specifice elaborate pentru copii la nivel național.

⁽⁴⁾ Unele state membre realizează evaluarea interesului superior în etapa primirii, nu în cadrul procedurilor de protecție internațională.

⁽⁵⁾ Acest lucru nu aduce atingere mecanismelor existente în unele state membre care permit copiilor să formuleze o cerere pe cont propriu sau prin intermediul părinților sau al reprezentanților [articolul 7 alineatul (3) din DPA (reformată)] și include redactarea, înregistrarea redactării și depunerea cererii de protecție internațională, date fiind multiplele implicații ale acestor acțiuni [articolul 6 din DPA (reformată)].

⁽⁶⁾ Au fost formulate prevederi relevante, printre altele, în [Directiva 2011/36/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului, JO 2011, L 101 (Directiva privind combaterea traficului de persoane).

⁽⁷⁾ [Decizia \(UE\) 2015/1523](#) a Consiliului din 14 septembrie 2015 de instituire a unor măsuri provizorii în domeniul protecției internaționale în beneficiul Italiei și al Greciei.

Lista de verificare privind interesul superior al copilului propusă în ghid va sprijini și va asigura continuitatea procesului de culegere și evaluare a informațiilor. Ea va permite evaluatorului să verifice dacă au fost oferite informații și garanții relevante, fiind respectată corespunzător protecția/securitatea datelor.

Ghidul practic poate fi utilizat împreună cu legislația UE, internațională și națională relevantă, din perspectiva drepturilor copilului ⁽⁸⁾. În plus, există diverse documente strategice și de orientare elaborate pe tema interesului superior al copilului, care au fost utilizate la întocmirea orientărilor din prezentul ghid referitoare la aplicarea acestui principiu. Alte materiale de referință pot fi consultate în secțiunea Documente strategice și de orientare (anexa II) a acestui ghid.

Cum se raportează acest ghid practic la alte instrumente de sprijin ale EASO?

Misiunea EASO constă în sprijinirea statelor UE+ în aplicarea SECA, printre altele prin formare comună, standarde comune de calitate și informații comune privind țara de origine. La fel ca celelalte instrumente de sprijin ale EASO, prezentul ghid practic se bazează pe standardele comune ale SECA. El trebuie considerat complementar celorlalte instrumente EASO disponibile, în special următoarelor: *EASO Practical Guide on Age assessment* (Ghidul practic privind evaluarea vârstei), *EASO Practical Guide on family tracing* (Ghidul practic privind identificarea familiei) și modulul de pregătire privind Interviewarea minorilor.

⁽⁸⁾ Vezi secțiunile Documente strategice și de orientare (anexa II) și Cadru juridic (anexa III).

Terminologie

Evaluarea vârstei

Evaluarea vârstei este procesul prin care autoritățile încearcă să estimeze vârsta cronologică sau grupa de vârstă a unei persoane pentru a stabili dacă aceasta este copil sau adult ⁽⁹⁾.

Interviuri pentru stabilirea interesului superior

Interviurile pentru stabilirea interesului superior sunt interviuri cu copilul, cu tutorele acestuia sau cu orice altă persoană responsabilă pentru protecția și îngrijirea sa. Este posibil ca unele state membre să desfășoare mai multe interviuri specifice cu un copil. Aceste interviuri sunt realizate cu scopul de a evalua în permanență interesul superior al copilului. Ele pot fi separate sau pot face parte din interviul personal sau din orice alt tip de interviu (interviul pentru identificarea familiei, interviul pentru evaluarea vulnerabilității etc.). Aceste interviuri trebuie efectuate având în vedere faptul că evaluarea interesului superior al fiecărui copil este un proces continuu, nu un exercițiu punctual. În toate deciziile și procedurile, inclusiv în cadrul interviurilor, trebuie să se țină seama în primul rând de interesul superior al copilului. Acesta poate fi actualizat și revizuit.

Evaluarea și stabilirea interesului superior ⁽¹⁰⁾

Potrivit interpretării cu caracter de autoritate oferite de Comitetul Convenției cu privire la drepturile copilului (Comitetul CDC):

evaluarea interesului superior este o activitate unică ce trebuie realizată în fiecare caz în parte [...] și care constă în evaluarea și punerea în balanță a tuturor elementelor necesare pentru luarea unei decizii în situația specifică a unui copil anume sau a unui grup de copii.

[...] „Stabilirea interesului superior” descrie procesul formal, cu garanții procedurale stricte, instituit pentru a stabili care este interesul superior al copilului pe baza evaluării interesului superior ⁽¹¹⁾.

Copil/minor

În legislația Uniunii Europene, termenii „copil” și „minor” sunt utilizați pentru a face referire la orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani. Trebuie precizat că acquis-ul UE în materie de azil utilizează termenul „minor”, iar în prezentul ghid se folosește termenul echivalent „copil” deoarece subiectul ghidului, și anume „interesul superior al copilului”, constituie un principiu de drept internațional public care decurge din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.

Copii în situație de risc

Termenul se referă la orice copil care ar putea fi expus unui risc anume, indiferent de componența sau de situația familiei sale; copilul poate fi neînsoțit, separat sau însoțit de părinții săi. Câteva dintre riscurile la care poate fi expus copilul sunt următoarele: vătămări fizice sau psihice, violență sexuală și de gen și alte forme de abuz sau de exploatare, căsătorie forțată și timpurie, mutilare genitală/circumcizie feminină (MGF/C), tulburări mintale, risc de automutilare sau de suicid etc.

În categoria copiilor în situație de risc intră și copiii care sunt sau riscă să devină victime ale traficului de persoane, supraviețuitorii unor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală și de gen, inclusiv MGF/C, copiii supuși căsătoriilor forțate și timpurii, vătămarilor fizice și psihice, precum și altor forme de

⁽⁹⁾ EASO, *Ghid practic privind evaluarea vârstei*, 2018; definiția sintagmei „evaluarea vârstei” conform Rețelei europene de migrație este disponibilă la adresa [url](#); pentru informații suplimentare privind ISC și evaluarea vârstei, vezi și Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 6 (2005), Tratatul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine*, 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6, secțiunea V.A, punctul 31.

⁽¹⁰⁾ Determinarea interesului superior nu intră în sfera de aplicare a acestui ghid practic.

⁽¹¹⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14.

abuz sau exploatare, copiii cap de familie, copiii apatrizi, mamele adolescente, copiii care au fost membri ai unor grupări armate, copiii care suferă de boli grave, copiii cu tulburări mintale etc.

Copii victime ale traficului de persoane (sau expuși acestui risc)

Termenul se referă la orice copil despre care există indicii întemeiate să se creadă că este posibil să fi fost traficat, chiar dacă încă nu s-a produs și exploatarea sa ⁽¹²⁾. Copiii victime sau potențiale victime ale traficului au dreptul la asistență și sprijin adaptate la circumstanțele lor speciale ⁽¹³⁾.

Regulamentul Dublin III și garanții procedurale de implementare

Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (reformare) ⁽¹⁴⁾. Regulamentul Dublin III se referă la garanțiile procedurale, cum ar fi, printre altele, desemnarea unui reprezentant și accesul acestuia la toate documentele relevante ⁽¹⁵⁾.

Familie

Termenul „familie” trebuie interpretat în sens larg, astfel încât să includă părinții și frații biologici, pe cei adoptivi sau asistenții maternali, sau, după caz, membrii familiei extinse sau ai comunității ⁽¹⁶⁾.

Identificarea familiei

Căutarea membrilor de familie (inclusiv a rudelor sau a persoanelor care au avut în îngrijire copiii neînsoțiți) cu scopul restabilirii legăturilor de familie și al reîntregirii familiei, atunci când acest lucru corespunde interesului superior al copilului ⁽¹⁷⁾.

Tutore/reprezentant ⁽¹⁸⁾

Termenii „tutore”, „reprezentant” și „reprezentant legal” sunt utilizați în mod neconsecvent sau variabil în cadrul internațional/al UE. În prezentul ghid practic, termenii „tutore” și „reprezentant” vor fi utilizați împreună.

Tutorele este o persoană independentă care veghează la interesul superior al copilului și la bunăstarea generală a acestuia, iar în acest scop vine să completeze capacitatea juridică limitată a copilului. Tutorele acționează ca reprezentant legal al copilului în toate procedurile, în același mod în care un părinte își reprezintă copilul ⁽¹⁹⁾.

⁽¹²⁾ Traficul de persoane (TP) continuă să fie o formă extrem de profitabilă de criminalitate gravă și organizată, interzisă în mod explicit de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, mai exact de articolul 5, precum și de articolele 79 și 83 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Articolul 2 din Directiva privind combaterea traficului de persoane prevede o definiție a infracțiunii de trafic de persoane și include o referire specifică la victimele copii. Potrivit raportărilor, traficul de copii în scopul exploatarei sexuale – victimele fiind predominant fete – și activitățile infracționale forțate sunt în creștere. Criza migrației a fost exploatată de rețelele de trafic pentru a ținti categoriile cele mai vulnerabile, în special copiii, și există o îngrijorare generală privind creșterea riscului de trafic în scopul exploatarei sexuale. Vezi Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind [progresele înregistrate în combaterea traficului de persoane](#), 19 mai 2016, COM(2016) 267 final (Raportul privind progresele înregistrate); Europol, [Raport de situație: Traficul de persoane în UE](#), 765175, februarie 2016 (Raport de situație).

⁽¹³⁾ Vezi articolele 13-16 din Directiva privind combaterea traficului de persoane; pentru o imagine generală privind drepturile de care beneficiază victimele traficului de persoane în UE, vezi Comisia Europeană, [Drepturile de care beneficiază victimele traficului de persoane în UE](#), 2013.

⁽¹⁴⁾ [Regulamentul Dublin III](#).

⁽¹⁵⁾ Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III.

⁽¹⁶⁾ Comitetul CDC, [Comentariul general nr. 6 \(2005\), Tratatul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine](#), 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6; considerentul 19 din DCP (reformată).

⁽¹⁷⁾ Comitetul CDC, [Comentariul general nr. 6 \(2005\), Tratatul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine](#), 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6; articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul Dublin III și prevederile articolului 24 alineatul (3) din DCP (reformată) și ale DCPI (reformată); vezi și EASO, [Ghid practic privind identificarea familiei](#), 2016.

⁽¹⁸⁾ Pentru orientări suplimentare privind terminologia, vezi FRA, [Serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească](#), iunie 2014, p. 14-15.

⁽¹⁹⁾ Comitetul CDC, [Comentariul general nr. 6 \(2005\), Tratatul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine](#), 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6; Adunarea Generală a ONU, [Ghid privind îngrijirea alternativă a copiilor: rezoluție/adoptată de Adunarea Generală](#), 24 februarie 2010, A/RES/64/142; FRA, [Serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească](#), iunie 2014, furnizează orientări privind modul de instituire și gestionare a sistemelor de tutelă și precizează principalele responsabilități care îi revin tutorelui. Noțiunea de tutore din documentele ONU este mai amplă decât cea din acquis-ul Uniunii.

Reprezentantul se definește ca „o persoană sau o organizație numită de organele competente pentru a asista și a reprezenta un [copil] neînsoțit în procedurile [de protecție internațională], în scopul de a asigura interesul superior al copilului și de a exercita, dacă este cazul, capacitatea juridică pentru [copil] [...]” (20).

Rolul reprezentantului este diferit de cel al **reprezentantului legal**, care este un consilier juridic, un avocat calificat sau un profesionist din domeniul juridic „care oferă asistență juridică, vorbește în numele copilului și îl reprezintă din punct de vedere juridic în declarații scrise și personal în fața autorităților administrative și judiciare în materie penală, de azil sau în cadrul altor proceduri juridice prevăzute în legislația națională” (21).

Garanții procedurale

Garanțiile procedurale sunt măsuri specifice de sprijin instituite în vederea creării condițiilor necesare pentru ca persoanele cu nevoi speciale să aibă acces efectiv la proceduri și să prezinte elementele necesare pentru motivarea cererii lor de protecție internațională. Ele conferă solicitanților cu nevoi speciale capacitatea de a beneficia de drepturile pe care le au și de a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul Directivei privind procedurile de azil [DPA (reformată)] (22).

În Regulamentul Dublin III, „garanțiile procedurale” se referă la prevederile legate de căile de atac disponibile. Comentariul general nr. 14 al CDC prevede garanțiile definite mai sus, precum și garanții procedurale precum dreptul de a fi ascultat și dreptul la a formula o cale de atac.

Rudă

Mătușa sau unchiul copilului, aflați la vârstă adultă, sau bunica sau bunicul copilului, care sunt prezenți pe teritoriul unui stat membru, indiferent dacă copilul este născut în cadrul sau în afara căsătoriei sau dacă a fost adoptat, în conformitate cu definiția din dreptul național (23). Dacă ruda este desemnată formal de autoritatea relevantă, în prezentul ghid poate fi denumită și **îngrijitor** (24).

Copil separat

Un copil care a fost despărțit de toți „adulții care sunt responsabili pentru el în virtutea fie a legii, fie a practicii din statul membru în cauză”, dar nu în mod obligatoriu și de alte rude. Prin urmare, termenul se poate referi inclusiv la un copil însoțit de un alt membru adult al familiei sau de alte rude adulte (25). Termenul nu figurează în acquis-ul actual al UE în materie de azil. În acquis-ul UE în materie de azil, copiii separați sunt încadrați în categoria copiilor neînsoțiți.

Copil neînsoțit

Copil care sosește pe teritoriul statului membru neînsoțit de un adult responsabil pentru acesta în temeiul dreptului sau al practicii statului membru în cauză și cât timp nu este efectiv în întreținerea unei astfel de persoane/unui astfel de adult; definiția include un minor care este lăsat neînsoțit după intrarea sa pe teritoriul statului membru (26).

(20) Articolul 2 litera (n) din DPA (reformată) și articolul 2 litera (j) din DCP (reformată).

(21) FRA, *Serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească*, iunie 2014.

(22) Considerentul 29 și articolul 2 litera (d) din DPA (reformată).

(23) Articolul 2 litera (h) din Regulamentul Dublin III.

(24) Fără a se aduce atingere statelor membre care consideră „îngrijirea” ca fiind responsabilitatea unei instituții, a unui administrator al unui centru de protecție sau a altor entități diferite de rudele persoanei vizate. În unele state membre, acest termen denumește persoana sau instituția responsabilă pentru îngrijirea zilnică a copilului, adică pentru cazare, hrană, transportul la școală etc.

(25) Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 6 (2005): Tratatamentul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine*, 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6, secțiunea III, punctul 8.

(26) Articolul 2 litera (e) din DCP (reformată); articolul 2 litera (m) din DPA (reformată); articolul 2 litera (l) din DCPI (reformată); articolul 2 litera (j) din Regulamentul Dublin III; articolul 2 litera (f) din Directiva privind reîntregirea familiei; Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 6 (2005): Tratatamentul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine*, 1 septembrie 2005, CDC/GC/2005/6, secțiunea III, punctul 7; vezi, de asemenea, UNHCR și UNICEF, *În siguranță: ce pot face statele pentru a garanta respectarea interesului superior al copiilor neînsoțiți și separați de familie în Europa*, 2014, p. 22.

1. Contextul și elementele interesului superior al copilului

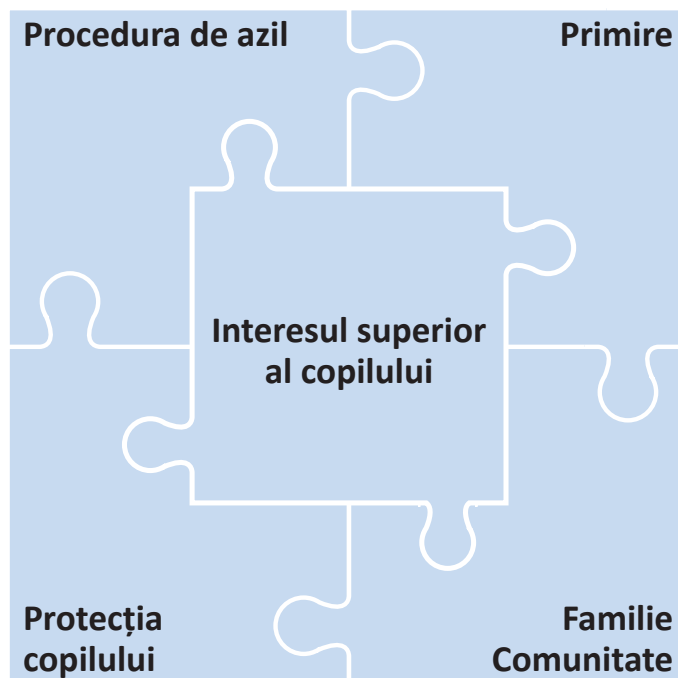
Interesul superior al copilului constituie **un drept, un principiu și o normă de procedură** integrate ferm în dreptul internațional și în dreptul european, fiindu-i acordată o importanță sporită inclusiv în propunerile de reformare din cadrul SECA ⁽²⁷⁾. Articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că „în toate acțiunile referitoare la copii, indiferent dacă sunt realizate de autorități publice sau de instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial” ⁽²⁸⁾, iar articolul 3 din CDC prevede că „în toate acțiunile care privesc copiii [...], interesele copilului vor prevala” ⁽²⁹⁾. Obligația de a garanta că interesul superior al copilului este considerat primordial este reiterată și de acquis-ul UE în materie de azil ⁽³⁰⁾.

Interesul superior al copilului este considerat primordial și reprezintă un proces continuu, care trebuie evaluat înainte de a lua o decizie administrativă importantă. Procesele privind interesul superior al copilului încep înainte de inițierea procedurii de azil și continuă după finalizarea acesteia.

În perioada în care cazul copilului face obiectul procedurii de azil, autoritățile competente în materie de protecție a copilului și de azil, precum și alte entități sunt obligate să continue evaluarea interesului superior al copilului.

- Entitățile implicate în protecția copilului vor derula evaluarea interesului superior, în scopuri multiple (primire, educație, custodie etc.);
- în același timp, și autoritățile competente în materie de azil au răspunderea de a considera interesul superior al copilului primordial în toate etapele procedurii de azil.

Evaluările respective trebuie să se completeze reciproc, astfel încât toate procesele să beneficieze de pe urma sinergiilor necesare și să se evite suprapunerile.

⁽²⁷⁾ Comisia Europeană, *Child-specific provisions in the Common European Asylum Package* (Prevederi specifice pentru copii în pachetul european comun de azil), un extras conținând prevederile specifice pentru copii în SECA curent și în propunerile vizând reformarea acestuia din 4 mai și 13 iulie 2016.

⁽²⁸⁾ Uniunea Europeană, *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, JO C 326, 26 octombrie 2012.

⁽²⁹⁾ Organizația Națiunilor Unite, *Convention on the Rights of the Child (CRC)* [Convenția privind drepturile copilului (CDC)], 20 noiembrie 1989.

⁽³⁰⁾ Vezi secțiunea Documente strategice și de orientare (anexa II).

Constatările cartografierii de către EASO a procedurilor de azil în cazul copiilor

Potrivit constatărilor validate ale activității de cartografiere a EASO din 2017, evaluarea interesului superior al copilului poate avea loc în diferite etape ale procedurii de azil [IE și SK ⁽³¹⁾], sau într-o etapă specifică a procedurii, de exemplu în BG și EL [unde procurorul este informat corespunzător ⁽³²⁾]. În PL, evaluarea are loc când se ia o decizie în materie de protecție internațională.

Majoritatea respondenților au afirmat însă că evaluarea interesului superior al copilului poate avea loc în toate etapele procedurii de azil. Aceasta este situația în 16 state ale UE+ [AT, BE, CH, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR ⁽³³⁾, IT, LV, NO, SE, SI și SK]. În special în ES și FI, evaluarea interesului superior al copilului în scopul primirii se desfășoară, de asemenea, în centrele de primire.

1.1. O abordare centrată pe drepturile copilului

Prezentul ghid practic pune accentul pe obligația autorităților naționale de a aborda interesul superior al copilului într-un mod care respectă drepturile copilului și printr-o abordare centrată pe drepturile copilului. Comentariul general nr. 14 (2013) al Comitetului CDC cu privire la dreptul copilului conform căruia interesul său superior trebuie considerat primordial oferă o interpretare cu statut de autoritate și orientări privind punerea în aplicare destinate statelor semnatare. Printre acestea se numără și garanțiile procedurale care să asigure respectarea interesului superior ⁽³⁴⁾. O abordare centrată pe drepturile copilului, spre deosebire de o abordare centrată pe stat:

[...] promovează respectarea drepturilor tuturor copiilor, astfel cum sunt recunoscute în convenție, prin dezvoltarea capacităților persoanelor responsabile în vederea îndeplinirii obligațiilor de a respecta, de a proteja și de a îndeplini aceste drepturi (art. 4), precum și a capacității titularilor drepturilor de a și le revendica, respectând în orice moment dreptul la nediscriminare (articolul 2), dreptul ca interesul superior al copilului să prevaleze (articolul 3 punctul 1), dreptul la viață, la supraviețuire și la dezvoltare (articolul 6) și respectarea opiniilor copilului (articolul 12). [...] Această abordare axată pe drepturile copilului este holistică și pune accentul pe susținerea punctelor tari și a resurselor copilului însuși, precum și ale tuturor sistemelor sociale din care face parte acesta: familie, școală, comunitate, instituții, sisteme religioase și culturale ⁽³⁵⁾.

Pentru ca interesul superior al copilului să prevaleze, trebuie puse în aplicare în permanență procese holistice și axate pe copil. În toate acțiunile și deciziile cu impact asupra copilului, pe termen scurt sau lung, trebuie să se țină seama de circumstanțele individuale și specifice și de nevoile acestuia.

5. Aplicarea deplină a noțiunii de interes superior al copilului impune elaborarea unei abordări bazate pe respectarea drepturilor, care să coopteze toți actorii, să asigure integritatea fizică, psihologică, morală și spirituală holistică a copilului și să îi promoveze demnitatea umană ⁽³⁶⁾.

Considerarea interesului superior al copilului ca fiind primordial trebuie să facă parte dintr-un proces individual aplicat tuturor copiilor care și-au exprimat intenția de a solicita protecție internațională și se aplică în toate deciziile și procedurile legate de protecția internațională.

O altă obligație în conformitate cu DPA (reformată) este cea de a identifica nevoile procedurale speciale ale copiilor și de a efectua evaluări ale vulnerabilității, conform Directivei privind condițiile de primire

⁽³¹⁾ Începe din momentul în care copilul este găsit/identificat.

⁽³²⁾ În caz contrar, se desfășoară în timpul interviului.

⁽³³⁾ În FR, evaluarea drepturilor copilului începe de îndată ce a fost identificat un copil neînsoțit și nu depinde de existența/etapele procedurii de azil. Interesul superior al copilului este evaluat în același timp cu evaluarea vârstei și ulterior de autoritatea de decizie.

⁽³⁴⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14.

⁽³⁵⁾ Comitetul ONU pentru drepturi economice, sociale și culturale, *Comentariul general nr. 13: Dreptul la educație (articolul 13 din convenție)*, 8 decembrie 1999, E/C.12/1999/10, punctul 59.

⁽³⁶⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea I.A, punctele 4 și 5.

[DCP (reformată)]⁽³⁷⁾. Acest lucru poate presupune implicarea tuturor entităților, de exemplu a celor implicate în protecția copilului sau a furnizorilor de servicii.

Evaluările continue ale interesului superior trebuie să țină seama de faptul că nevoile speciale și capacitățile⁽³⁸⁾ copilului vor evolua în timp, iar măsurile adoptate pot fi revizuite sau ajustate în consecință, spre deosebire de varianta adoptării unor decizii definitive și ireversibile.

1.2. Analiza noțiunii de „considerent primordial”

Potrivit formulării Comitetului CDC, principiul interesului superior al copilului „este menit să garanteze exercitarea deplină și efectivă a tuturor drepturilor recunoscute de convenție, precum și dezvoltarea holistică a copilului”⁽³⁹⁾. Considerarea interesului superior al copilului ca fiind primordial în fiecare dintre deciziile relevante, începând cu evaluarea circumstanțelor specifice fiecărui copil în parte⁽⁴⁰⁾, identificarea și aprecierea elementelor relevante pentru respectivul copil, dezvoltarea acestora și cântărirea fiecăruia în raport cu celelalte⁽⁴¹⁾.

Interesul superior al copilului este considerat **primordial** și trebuie pus în balanță cu interesele celorlalte părți, inclusiv cu cele ale statului. Importanța acordată interesului superior al copilului va face parte din analiza factorului de decizie. Interesul superior va beneficia de o prioritate ridicată, nefiind doar un factor ca oricare altul dintre cei avuți în vedere⁽⁴²⁾. Trebuie reținut că în alte contexte, prin comparație, interesul superior al copilului trebuie să fie considerentul esențial, adică factorul **hotărâtor** în luarea unei decizii.

Exemple de decizii cu impact asupra copilului în cadrul procedurilor de azil: decizia de a derula un interviu personal separat cu copilul, fără prezența părinților; decizia dacă audierea copilului servește interesului superior al acestuia, precum și alegerea locului, a momentului și a duratei interviului; alegerea interpretului, a responsabilului de caz sau a responsabilului cu înregistrarea care să se ocupe de copil; decizia de a efectua o evaluare a vârstei sau de a demara procedura de regăsire a familiei copilului; decizia de disjungere a cererii copilului de cererea părintelui său etc.

Comentariul general comun din 2017 al Comitetului CDC și al Comitetului privind lucrătorii migranți (CMW) privind punerea în aplicare a principiilor generale în contextul migrației internaționale (Comentariul nr. 22 al Comitetului CDC și Comentariul nr. 3 al CMW)⁽⁴³⁾ prezintă și situații concrete în care este necesară o evaluare sau o determinare formală⁽⁴⁴⁾.

Aceste considerente se extind la toate aspectele evaluării cererii copilului și la aspectele materiale legate de protecție ale interesului superior al copilului. Exemple de astfel de aspecte: persecuția specifică copiilor, prezența unor membri ai familiei în țara de origine sau în alte țări, alternativa prin refugiere

⁽³⁷⁾ Vezi și articolul 23 alineatul (4) din DCP (reformată) – Servicii și sprijin pentru reabilitare.

⁽³⁸⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, punctul 84.

⁽³⁹⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea I.A, punctele 4 și 5.

⁽⁴⁰⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea V, punctele 46 și 48-51.

⁽⁴¹⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea V.2, punctul 80; pentru informații suplimentare, consultați *Raportul EASO privind procedura de azil în cazul copiilor*, 2017.

⁽⁴²⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea IV.A.4, punctele 36-40.

⁽⁴³⁾ Acest comentariu general are la bază documentul din 2012 și raportul elaborat în urma dezbaterilor generale ale Comitetului CDC, desfășurate la Geneva în septembrie 2012, precum și celelalte documente menționate în secțiunea A punctul 5 din Comitetul CDC și CMW, *Comentariul general comun nr. 3 (2017) al [CMW] și nr. 22 (2017) al [Comitetului CDC] privind principiile generale referitoare la drepturile omului de care beneficiază copiii în contextul migrației internaționale*, 16 noiembrie 2017.

⁽⁴⁴⁾ În *Comentariul general comun nr. 3 al [CMW] și nr. 22 al [Comitetului CDC]* se afirmă că „interesul superior al copilului este avut în vedere pe deplin în legislația din domeniul imigrației, în planificarea, punerea în aplicare și evaluarea politicilor în domeniul migrației și a proceselor decizionale în cazuri individuale, inclusiv la aprobarea sau refuzul cererilor de intrare sau de ședere într-un stat, în deciziile privind aplicarea legislației în domeniul migrației, în restricțiile privind accesul la drepturi sociale al copiilor și/sau al părinților sau tutorilor legali ai acestora, în deciziile privind unitatea familiei și încredințarea minorilor, în care interesul superior al copilului trebuie să fie primordial, deci să beneficieze de o prioritate ridicată. Mai precis, interesul superior al copilului trebuie garantat în mod explicit prin proceduri individuale ca parte integrantă a oricărei decizii administrative sau judiciare în ceea ce privește intrarea, șederea sau returnarea unui copil, plasamentul sau îngrijirea unui copil, luarea în custodie publică sau expulzarea unui părinte în legătură cu statutul său de migrație.”

internă în cazul copiilor (dacă există această posibilitate), țara terță sigură (dacă există), garanțiile și pragurile legale diferențiate relevante pentru situația copiilor, adică sarcina probei, prezumția de nevinovăție etc.

Constatările cartografierii de către EASO a procedurilor de azil în cazul copiilor

11 state respondente [BE, BG, CH, CY, DK, EE, IE, ES ⁽⁴⁵⁾, FR, LV și SE] au instituit un proces formal de evaluare a interesului superior al copilului în ceea ce privește procedura de azil.

Interesul superior al copilului este considerat primordial în procedura de azil din AT, DE, EL, PL, FI, IT, NO și SK, deși aceste țări au confirmat că nu există un proces formal de evaluare în acest sens.

În mod similar, în FI, HU ⁽⁴⁶⁾, LT, NL, PL, RO și SI nu există un proces formal de evaluare a interesului superior al copilului, însă sunt instituite anumite garanții. În NL, dacă trebuie evaluat interesul superior al copilului, intervin Fundația NIDOS și Consiliul pentru protecția copilului. În PL, interesul superior al copilului este examinat în cadrul evaluării nevoii de protecție internațională. În SI, interesul superior al copilului este considerat o preocupare primordială în toate etapele procedurii de azil și pentru toate autoritățile și personalul implicat.

1.3. Natura multidisciplinară și obiectivă a interesului superior al copilului

Evaluarea interesului superior al copilului trebuie să fie un exercițiu multidisciplinar ⁽⁴⁷⁾ care să implice entitățile relevante și să fie efectuat de specialiști și experți verificați, care au beneficiat de pregătirea necesară pentru a lucra cu copii ⁽⁴⁸⁾.

Interesul superior al copilului are un caracter obiectiv, deci nu se poate baza pe atitudini, viziuni și opinii subiective. Opinia unui adult cu privire la interesul superior al copilului nu poate prevala asupra obligației de a respecta toate drepturile copilului recunoscute de convenție ⁽⁴⁹⁾. Acest lucru înseamnă că interesul superior al copilului nu trebuie să justifice în niciun caz privarea de un drept consacrat de CDC.

Se consideră bună practică asigurarea revizuirii suplimentare și a aprobării recomandării sau evaluării efectuate cu privire la interesul superior al copilului, pe baza **principiului celor patru ochi**, conform căruia cazul trebuie studiat de cel puțin doi responsabili de caz.

1.4. Procesele privind interesul superior

Dacă autoritățile competente în materie de azil sunt primele care intră în contact cu copilul în cauză sau dacă se ocupă de mai multe căi procedurale/juridice diferite, li se poate solicita să demareze procese de evaluare a interesului superior al copilului. În aceste cazuri, și îndeosebi dacă interviul personal include întrebări legate de interesul superior al copilului și de garanțiile procedurale, respectivele autorități trebuie să implice toate entitățile relevante și să nu priveze copilul de șansa de a fi ascultat separat în contextul evaluării interesului său superior.

⁽⁴⁵⁾ Garantat de tutore.

⁽⁴⁶⁾ Reglementările care garantează aplicarea interesului superior al copilului vor fi extinse odată cu viitoarea modificare a Legii maghiare privind azilul.

⁽⁴⁷⁾ Recomandări privind utilizarea unei echipe multidisciplinare pot fi consultate și în documentul Comitetului CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14.

⁽⁴⁸⁾ Programul „Copii separați în Europa”, *Declarație de bună practică*, 2010, p. 6.

⁽⁴⁹⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14.

Exemple de practici

În FI și în SE, autoritățile competente dispun de competențe combinate în domeniul azilului, al imigrației, al traficului de persoane și al primirii, prin urmare evaluează interesul superior și, uneori, stabilesc interesul superior în afara procedurilor de protecție internațională.

1.5. Interesul superior al copilului și dreptul de a fi ascultat ⁽⁵⁰⁾

Opiniile copilului trebuie ascultate și luate în considerare în acord cu vârsta și cu maturitatea lui. Orice proces decizional care consideră primordial interesul superior al copilului trebuie să cuprindă respectarea dreptului acestuia de a-și exprima liber opiniile. Statele membre trebuie să instituie mecanisme prin care să obțină opiniile copilului capabil să și le formuleze, adică să îi permită copilului să-și exprime dorința de a fi audiat. În cazul în care copilul decide că dorește să fie audiat, statele membre pot decide dacă acest lucru se va face în mod direct sau printr-un reprezentant (tutore/părinte). Dacă un copil și-a exprimat opiniile, în mod direct sau indirect, acestea trebuie să fie luate în considerare în acord cu vârsta și cu maturitatea lui.

De asemenea, copilul trebuie să fie informat despre modul în care vor fi utilizate informațiile oferite. Audierea copilului presupune și implicarea lui. Din nou, acest lucru presupune să i se ofere informații într-un mod adaptat, care să-l ajute să înțeleagă situația în care se află (adică procedura de azil). Responsabilii de caz trebuie să se asigure că audierea copilului se face într-un mod netraumatizant.

1.6. Cântărirea aspectelor legate de interesul superior al copilului

Orice proces de evaluare a interesului superior trebuie să ia în considerare în mod corespunzător situația familială a copilului, situația din țara de origine a acestuia, vulnerabilitățile specifice, siguranța și riscurile la care este expus, nevoile de protecție, nivelul de integrare în țara gazdă, sănătatea mintală și fizică a acestuia, nivelul de educație și condițiile socioeconomice. Această analiză poate fi efectuată de asistenți sociali angajați de autoritatea competentă în materie de azil sau de alte entități care o pun la dispoziția acestei autorități. Analiza trebuie să aibă loc având în vedere genul copilului, orientarea sexuală sau identitatea de gen a acestuia, originea națională, etnică sau socială, religia, handicapul, statutul de migrație sau de ședere, statutul în materie de cetățenie, vârsta, situația economică, opiniile politice sau de altă natură ⁽⁵¹⁾, contextul cultural și lingvistic sau alte caracteristici.

Evaluatorii trebuie să pună în balanță diferitele drepturi ale copilului și să urmărească îndeplinirea optimă a tuturor drepturilor acestuia ⁽⁵²⁾. Pentru documentarea interesului superior trebuie să se includă o descriere detaliată a circumstanțelor copilului, inclusiv toate garanțiile și constatările, precum și o analiză care să descrie punerea în balanță a elementelor, opțiunile avute în vedere pentru copil, opțiunea cea mai potrivită pentru interesul superior al copilului și motivarea acestei opțiuni.

În lista de mai jos sunt incluse referințe din Comentariul general nr. 14 ⁽⁵³⁾, din CDC și din acquis-ul UE în materie de azil ⁽⁵⁴⁾:

- posibilitatea de reunificare a familiei [articolul 10 din CDC, articolul 23 alineatul (2) din DCP (reformată)];
- viața, supraviețuirea și dezvoltarea copilului (articolul 6 din CDC); bunăstarea copilului;

⁽⁵⁰⁾ Vezi și Comitetul ONU pentru drepturi economice, sociale și culturale, *Comentariul ONU nr. 12: Dreptul la hrană corespunzătoare (articolul 11 din convenție)*, 12 mai 1999.

⁽⁵¹⁾ Comitetul CDC și CMW, *Comentariul general comun nr. 3 (2017) al [CMW] și nr. 22 (2017) al [Comitetului CDC] privind principiile generale referitoare la drepturile omului în cazul copiilor în contextul migrației internaționale*, 16 noiembrie 2017, secțiunea I punctul 3.

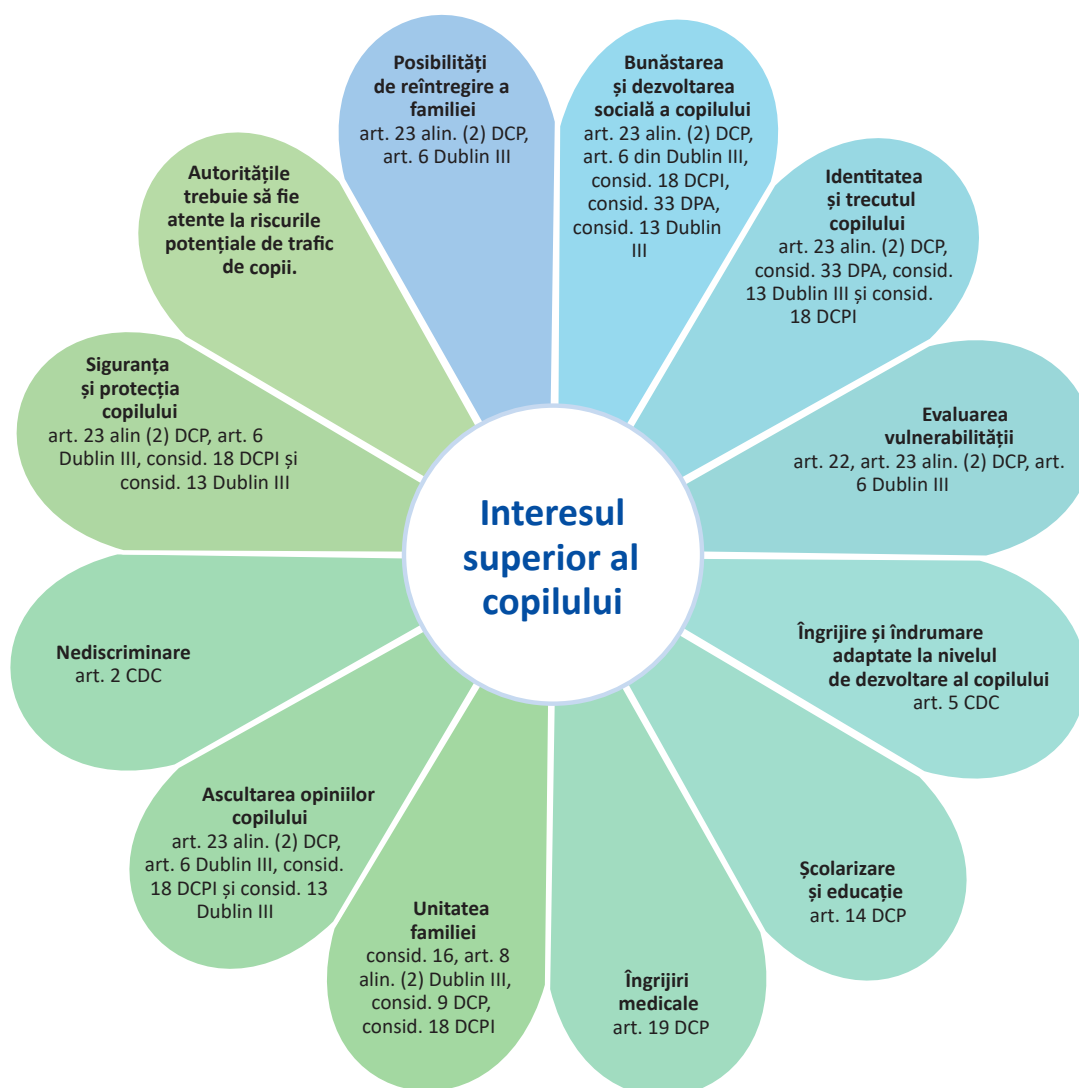
⁽⁵²⁾ „Nu există o ierarhie a drepturilor în convenție, toate drepturile prevăzute răspund «interesului superior al copilului»”. Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14.

⁽⁵³⁾ Elementele-cheie care trebuie luate în considerare la evaluarea interesului superior al copilului sunt enumerate în secțiunea V din documentul Comitetului CDC *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CDC/C/GC/14, secțiunea V.A punctul 48.

⁽⁵⁴⁾ Pentru informații mai detaliate, vezi FRA, *Raport privind drepturile fundamentale*, 2018, p. 184-186.

- identitatea (articolul 8 din CDC) și mediul copilului;
- situația de vulnerabilitate; posibilă victimă a traficului de persoane [articolele 32 și 39 din CDC, articolul 23 alineatul (2) din DCP (reformată), articolul 6 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul Dublin III]; alte nevoi speciale [articolele 20 și 22 din CDC, articolul 22 din DCP (reformată)];
- dreptul copilului la educație (articolul 28 din CDC);
- dreptul copilului la sănătate (articolul 24 din CDC);
- unitatea familiei [articolul 9 din CDC, articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III și articolul 25 din Directiva privind condițiile pentru protecția internațională]; menținerea mediului familial și păstrarea relațiilor;
- ascultarea opiniilor copilului (articolul 12 din CDC);
- protecția și siguranța copilului (articolul 19 din CDC);
- principiul nediscriminării (articolul 2 din CDC);
- îngrijire și orientare adaptate la capacitățile în continuă dezvoltare ale copilului (articolul 5 din CDC).

Acestea se regăsesc în acquis-ul Uniunii, precum și în diagrama de mai jos care prezintă (neexhaustiv) câteva dintre elementele-cheie referitoare la interesul superior al copilului, însoțite de indicații privind instrumentele juridice aferente. În anexa II se găsesc mai multe ghiduri, documente strategice și de orientare, iar anexa III cuprinde cadrul juridic internațional și european ⁽⁵⁵⁾.

(55) Toate referințele juridice din reprezentarea grafică se referă la versiunea reformată a instrumentelor juridice ale Uniunii Europene.

2. Garanții procedurale

Cadrul juridic prevede stabilirea unui număr de garanții care să asigure luarea în considerare cu prioritate a interesului superior al copilului. Multe dintre aceste garanții sunt aplicabile în general tuturor copiilor care solicită azil. În documentul de față este pus în evidență exact modul în care aceste garanții servesc aplicării interesului superior al copilului. De exemplu, accesul la un tutore reprezintă o garanție generală pentru toți copiii neînsoțiți care solicită azil. În același timp, măsuri precum implicarea tutorelui în procesul ce ține de interesul superior al copilului sau includerea unei evaluări efectuate de tutore fac parte dintre cele care garantează acordarea unei considerații primordiale interesului superior al copilului.

Aceste măsuri și garanții procedurale specifice trebuie să fie întotdeauna asigurate și aplicate ca parte a procedurii de azil pentru copii. Garanțiile procedurale constituie obligații pentru autorități și drepturi pentru copii. În orice moment, ținând seama în primul rând de interesul superior al copilului, persoanele responsabile trebuie să verifice în permanență inclusiv dacă sunt instituite garanțiile procedurale necesare. Persoanele responsabile trebuie să se asigure că sunt protejate drepturile fiecărui copil în parte.

Este clar că, în legătură cu cererea de protecție internațională a copilului, intervin mai multe entități, aparținând unor autorități diferite. Toate aceste entități sunt răspunzătoare – în domeniul lor de competență – de acordarea celei mai mari atenții interesului superior al copilului. Persoana responsabilă poate face parte din oricare dintre aceste entități/autorități. Totuși, cei care răspund de gestionarea cazurilor legate de PC sunt asistenții sociali/responsabilii de caz de la protecția copilului.

Garanțiile evidențiate în prezentul ghid se referă la orice interviu desfășurat cu copilul, precum și la interviul personal în contextul procedurii de azil.

Exemple de practici

În **CY**, la depunerea cererii de protecție internațională, copilului i se oferă un formular separat pentru identificarea persoanelor vulnerabile. Evaluarea ISC se efectuează de Serviciile de asistență socială în mod continuu, până când copilul împlinește vârsta de 18 ani.

În **LV**, ISC se evaluează pe parcursul întregii proceduri de azil, prin observarea copilului și comunicarea cu acesta în diferite ocazii.

În **NO**, pentru evaluarea de către UDI a ISC este nevoie să i se acorde copilului posibilitatea de a-și exprima opiniile cu privire la aspectele care îl privesc.

Siguranța

Pe parcursul procedurilor de azil, copiii trebuie protejați împotriva tuturor formelor de violență, abuz, neglijență și exploatare. Autoritățile de azil trebuie să ia în considerare și să fie atente la eventalii indicatori de vulnerabilitate și de risc, astfel încât siguranța copilului să fie asigurată pe parcursul tuturor procedurilor de azil (vezi secțiunea Indicatorii vulnerabilității și ai riscurilor).

Trebuie colectate informații despre bunăstarea copilului, precum și orice îngrijorări privind protecția sau siguranța. Culegerea acestor informații și acordarea importanței cuvenite conținutului acestora pot contribui la asigurarea protecției copilului, de exemplu pentru ca acesta să nu intre în contact cu persoane care l-au abuzat, vătămat sau traficat sau să nu ajungă în mâinile lor. Persoana responsabilă trebuie să procedeze cu grijă în ceea ce privește sursa acestor informații și importanța care li se poate acorda, având în vedere că multe lucruri vor depinde de circumstanțele individuale ale cazului.

Personalul calificat

Responsabilii din domeniul azilului care intră în contact cu copii trebuie să fie **calificați, să aibă experiență în lucrul cu copiii** și să fie **instruiți corespunzător**. Deciziile privind cererea de protecție internațională a unui copil trebuie să fie luate de o autoritate competentă care cunoaște pe deplin toate instrumentele juridice referitoare la drepturile copilului, la traficarea și alte aspecte relevante în materie de protecție.

Responsabilii care se ocupă direct de copil trebuie să fie instruiți cu privire la utilizarea unor **tehnici de intervievare adecvate copiilor** ⁽⁵⁶⁾. Statele UE+ trebuie să numească personal de specialitate instruit și calificat care să se ocupe de cazurile copiilor și să asigure pregătirea continuă a capacităților personalului. De asemenea, interpreții trebuie să fie instruiți și familiarizați cu un mod de interpretare adaptat copiilor.

Depunerea cererii de protecție internațională

Copilului trebuie să i se acorde asistență pentru a lua în cunoștință de cauză decizia de a solicita protecție internațională. Depunerea cererii de azil reprezintă un drept fundamental al fiecărui copil, iar exercitarea acestuia nu este condiționată de o evaluare prealabilă din partea autorităților. Trebuie obținute opiniile copilului cu privire la depunerea cererii de protecție internațională. Acestea trebuie luate în considerare în acord cu vârsta și cu maturitatea copilului.

În consecință, copilul/reprezentantul ar putea decide retragerea cererii, după depunerea acesteia, în cazul în care apar alte metode legale prin care să fie servit mai bine interesul său superior, iar cererea sau posibilele consecințe ale recunoașterii ca refugiat ar putea să nu fie în interesul superior al copilului individual la momentul respectiv.

Atunci când copilul înțelege că opiniile sale sunt luate în considerare, acesta poate fi mai dispus să coopereze, ceea ce este, la rândul său, benefic pentru procedură.

Înregistrarea

Garanțiile pentru copii trebuie aplicate începând cu momentul identificării copilului. Multe dintre garanțiile specifice procedurii de azil se pot aplica chiar de la momentul depunerii cererii, moment din care copilul este considerat solicitant. În timpul înregistrării cererii trebuie culese anumite detalii, printre care datele de identitate ale copilului, legăturile de familie și contactele cu aceasta, precum și datele de contact curente ale copilului și ale familiei.

Regulamentul Eurodac obligă statele membre să ia amprentele digitale ale solicitanților de protecție internațională cu vârsta de peste 14 ani ⁽⁵⁷⁾. În acest scop nu trebuie să se efectueze sistematic evaluări ale vârstei ⁽⁵⁸⁾. Dimpotrivă, în ceea ce privește acceptarea vârstei copilului trebuie aplicată pe scară largă prezumția de nevinovăție. Trebuie efectuată o evaluare a vârstei numai dacă există îndoieli serioase cu privire la calitatea de minor a persoanei.

Stabilirea ca prioritară/adaptarea duratei procedurii

Procedurile de azil pentru copii trebuie să fie tratate cu prioritate maximă. Este necesar ca cererile copiilor să fie identificate, astfel încât să nu fie lăsate să aștepte perioade lungi de timp sau amânate

⁽⁵⁶⁾ Modulul de pregătire al EASO privind intervievarea copiilor este un modul interactiv pentru responsabilii de caz din domeniul azilului care vizează îmbunătățirea cunoștințelor și a competențelor lor în intervievarea copiilor, luând în considerare vârsta și maturitatea copilului, particularitățile culturale și efectele traumelor și/sau ale suferințelor. Mai multe informații despre modulul respectiv și despre Programa de pregătire a EASO sunt disponibile la adresa [url](#).

⁽⁵⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 (JO 2013, L 180). Trebuie precizat că propunerea actuală de revizuire a Regulamentului Eurodac prevede scăderea vârstei până la 6 ani.

⁽⁵⁸⁾ Pentru mai multe detalii, vezi EASO, *Ghid practic privind evaluarea vârstei*, 2018.

cele care conțin aspecte îngrijorătoare legate de protecție ⁽⁵⁹⁾. Referitor la prelucrarea cererii unui copil, este importantă adaptarea duratei procedurii: poate fi în interesul superior al acestuia să se acorde prioritate cererii. În alte cazuri, ar fi în interesul său superior să beneficieze de o perioadă de odihnă și recuperare înainte să se continue cu analizarea cererii. Trebuie redusă la minimum perioada în care cererea copilului este în curs de analizare în cadrul procedurii de azil.

Excepția de la procedurile la frontieră/accelerate/rapide

Copilul trebuie să fie exceptat de la procedurile la frontieră și de la procedurile accelerate și rapide atunci când copiilor nu li se poate asigura sprijinul adecvat necesar în contextul unor astfel de proceduri ⁽⁶⁰⁾. Trebuie acordată o perioadă de odihnă și recuperare atunci când nevoile copilului o impun. Statele UE+ trebuie să dispună în continuare de mecanisme pentru a răspunde unor situații de urgență care pot necesita transferul unui copil/unor copii într-un mediu mai sigur.

Asigurarea reprezentării legale

În cazul în care copilul are nevoie să i se numească un tutore/reprezentant, depunerea cererii de protecție internațională nu trebuie să aibă loc înainte de numirea tutorelui/reprezentantului, acesta trebuind să asiste și la depunerea cererii.

Un tutore/reprezentant independent și calificat trebuie numit cât mai curând posibil, ca parte a garanțiilor acordate copiilor neînsoțiți și separați. Tutorele trebuie să aibă o serie de calități, și anume expertiză în ceea ce privește tinerii și o capacitate suficientă și expertiză în ceea ce privește nevoile de protecție specifice copiilor, pentru a da doar câteva exemple. Este important ca, pe parcursul procedurii de azil, copilul să beneficieze de sprijin ⁽⁶¹⁾ din partea tutorelui/reprezentantului desemnat și de acces la asistență juridică și consiliere.

Este important să se asigure continuitatea desemnării tutorilor/reprezentanților și să se stabilească un număr maxim de copii pe care aceștia îi pot reprezenta în același timp.

Exemple de practici

În **BE**, instanța hotărăște dacă un adult însoțitor poate fi numit tutore al copilului, după încheierea procedurilor de obținere a permisului de ședere în Belgia. Pe parcursul procedurii de azil, un adult însoțitor nu poate fi desemnat tutore al copilului.

În **IE**, se consideră că este în interesul superior al oricărui copil neînsoțit din stat să îi fie alocat imediat un asistent social (care acționează *in loco parentis* ca tutore al copilului).

Tutorele/reprezentantul trebuie să fie pe deplin informat cu privire la proceduri și să-și dea consimțământul atunci când acestea sunt în concordanță cu interesul superior al copilului. Tutorele/reprezentantul trebuie să fie prezent la orice interviu desfășurat cu copilul, deoarece prezența tutorelui face parte din garanțiile respectării drepturilor copilului pe parcursul interviului. Totuși, în cazul copiilor cu părinți sau al copiilor separați, dacă copilul se află în îngrijirea unei rude, interesul superior al copilului poate să nu necesite prezența acesteia în timpul interviului (Vezi 3.6. Numirea ca îngrijitor/tutore a rudei/adultului însoțitor).

⁽⁵⁹⁾ Programul „Copiii separați din Europa”, *Declarație de bună practică*, 2010, p. 34.

⁽⁶⁰⁾ Vezi articolul 24 alineatul (3) din DPA (reformată).

⁽⁶¹⁾ În unele state membre, acest lucru poate include doar sprijin legal și psihic/moral. În funcție de statul membru, rolul reprezentantului nu este acela de a oferi sprijin social (spre deosebire de rolul îngrijitorului), ci de a fi reprezentant legal.

Furnizarea de consultanță juridică

DPA (reformată) prevede că statele membre desemnează un reprezentant cât mai curând posibil ⁽⁶²⁾. DPA (reformată) prevede, de asemenea, furnizarea de informații juridice și procedurale gratuite la cererea solicitantului în primă instanță. Copilului trebuie să i se ofere acces la **consultanță juridică și consiliere**. Reprezintă o bună practică să se asigure că copilul are acces gratuit la servicii de asistență juridică în toate etapele procedurii de azil.

Consilierul juridic al copilului trebuie, de asemenea, să aibă posibilitatea de a participa la orice interviu al copilului. În general, copilul trebuie să fie însoțit la interviuri, cu excepția cazului în care acesta are alte preferințe și este posibilă acceptarea unei astfel de cereri. Având în vedere rolul semnificativ de protecție al consilierului juridic și/sau al reprezentantului, trebuie să se hotărască prezența căreia dintre aceste persoane ar fi în interesul superior al copilului.

Furnizarea de informații și interpretarea

Trebuie să existe garanții prin care să se asigure că copilul poate participa, că înțelege pe deplin și că a fost informat cu privire la procesul de azil și la consecințele acestuia într-un **mod adecvat, care ia în considerare dimensiunea de gen și vârsta și într-o limbă pe care acesta o poate înțelege**, pentru a-i permite să-și exprime opiniile, dorințele și părerile, să pună întrebări și să ia în cunoștință de cauză decizia de a participa la proces.

Copilului trebuie să i se furnizeze în timp util informații, **interpretare** și materiale prin care să i se explice procedurile de azil și trebuie să poată analiza informațiile pe parcursul întregului proces. Dacă este posibil, interpretul trebuie să aibă experiență în interpretarea pentru copii. Trebuie să i se ofere copilului îndrumări adecvate în toate etapele evaluărilor vulnerabilităților, conform vârstei și maturității sale. Copilul nu trebuie privat de **îndrumarea adecvată**, care trebuie să fie asigurată de tutore/reprezentant și de alți factori relevanți, adică de personalul responsabil cu măsurile de îngrijire zilnică.

Ascultarea opiniilor copilului și participarea acestuia

Copilul are dreptul de a-și exprima opiniile și părerile, fie personal, fie prin intermediul unui tutore/reprezentant. Copilul trebuie să fie interviuat/audiat ca parte a evaluării ISC, dacă este posibil și recomandabil în circumstanțele sale specifice (de exemplu, copii cu handicap, copii care nu pot comunica). Interesul superior al copilului trebuie luat în considerare atunci când se decide dacă și cum să fie interviuat copilul în cursul procedurii de azil. Garanțiile evidențiate în acest ghid se referă la orice interviu efectuat cu copilul, inclusiv la interviul personal în contextul protecției internaționale.

Ascultarea opiniilor copilului și acordarea considerației cuvenite acestora

- (a) Toate interviurile trebuie să se desfășoare întotdeauna într-un mediu sigur, confidențial, confortabil și prietenos pentru copii, în locuri potrivite, care să contribuie la câștigarea încrederii copilului.
- (b) Trebuie să se aibă în vedere durata interviului, evitarea repetării interviurilor și posibilitatea de a omite unele interviuri, dacă aceste lucruri corespund interesului superior și circumstanțelor fiecărui copil.
- (c) Copilul trebuie să se simtă în largul său. Responsabilul competent și interpretul trebuie să se comporte cât mai neoficial posibil.
- (d) Informațiile trebuie furnizate într-un mod simplu și clar. Trebuie să se verifice dacă ceea ce s-a spus a fost înțeles.
- (e) Dacă este posibil, copilul poate fi întrebat dacă dorește ca responsabilul de caz și interpretul să fie bărbați sau femei. În funcție de circumstanțele copilului, de exemplu, un băiat care a fost abuzat sexual de un bărbat este posibil să aleagă pe cineva de sex opus.

⁽⁶²⁾ Vezi articolul 25 alineatul (1) litera (a) din DPA (reformată).

- (f) Trebuie căutați interviatori de specialitate, care să utilizeze metode alternative de interviu și să ofere consiliere atunci când este necesar, de exemplu în caz de traume sau de tulburare de stres posttraumatic.
- (g) Responsabilii și interpreții sunt obligați să respecte confidențialitatea, iar noțiunea și regulile acesteia trebuie explicate și copilului.
- (h) Copilul și tutorele trebuie informați cu privire la scopul oricărui interviu și la persoanele care vor avea acces la transcrierea interviului.

Toate interviurile cu copilul trebuie să se desfășoare întotdeauna într-un mediu sigur, confidențial, confortabil și prietenos pentru copii, în locuri potrivite, care să contribuie la câștigarea încrederii copilului.

Trebuie să se aibă în vedere durata interviului, evitarea repetării interviurilor și posibilitatea de a omite unele interviuri cu copilul, dacă aceste lucruri corespund interesului superior și circumstanțelor fiecărui copil (adică dacă nu este posibil din cauza tipului de handicap etc.). Este posibil să nu fie necesară participarea copiilor la un interviu personal privind protecția internațională dacă relatarea părinților lor acoperă în mod suficient cererea acestora. După cum s-a menționat, copilul nu trebuie supus în mod inutil unor interviuri multiple, deoarece acest lucru îl poate supăra și poate împiedica evaluarea interesului superior al acestuia din cauza neconcordanțelor inevitabile din orice relatare a unui copil. Se recomandă evitarea desfășurării unui număr mare de interviuri separate legate de nevoi procedurale și de primire speciale și de alte nevoi.

Copilul trebuie să se simtă în largul său. Constituie bune practici efectuarea unor vizite pregătitoare la locul în care va avea loc interviul pentru obținerea protecției internaționale, explicarea procesului pentru copilul în cauză sau prezentarea unui videoclip al sălii de interviu, deoarece acestea pot contribui la liniștirea copilului și la asigurarea unei participări efective. Persoana responsabilă și interpretul trebuie să se comporte cât mai informal posibil. Informațiile trebuie furnizate într-un mod simplu și clar. Trebuie să se verifice dacă ceea ce s-a spus a fost înțeles, deoarece este posibil ca unii copii să nu îndrăznească să pună întrebări din cauza vârstei, a contextului cultural sau a stării psihologice.

Dacă este posibil, copilul trebuie să fie întrebat dacă are vreo preferință în ceea ce privește genul responsabilului de caz și al interpretului. În funcție de circumstanțele copilului, este posibil ca acesta să aleagă pe cineva de sex opus, de exemplu, un băiat care a fost abuzat sexual de un bărbat poate dori să fie prezenți un responsabil și un interpret de sex feminin. În cazul în care copilul a suferit/suferă traume, este posibil să nu fie dispus să-și exprime sentimentele sau părerile. Trebuie căutați interviatori de specialitate, care să utilizeze metode alternative de interviu și să ofere consiliere.

Interviatorul trebuie să înregistreze întregul interviu, în special deoarece nevoile copilului pot evolua, astfel încât este important să se înțeleagă în mod clar de ce s-au formulat anumite decizii/recomandări. Interesul superior al copilului trebuie considerat primordial într-un mod cuprinzător în toate interviurile, precum și în constatări și recomandări, ori de câte ori se ia o decizie cu impact asupra copilului. Responsabilii implicați și interpreții sunt obligați să respecte confidențialitatea, iar noțiunea și regulile acesteia trebuie explicate și copilului. Copilul și tutorele/reprezentantul trebuie informați cu privire la scopul oricărui interviu și la persoanele care vor avea acces la transcrierea interviului.

Opiniile și dorințele copilului trebuie luate în considerare în funcție de vârsta și maturitatea lui ⁽⁶³⁾.

Exemple de practici

În **NO** pot avea loc interviuri cu copii de la vârsta de șapte ani sau mai mici, dacă pot să formeze opinii proprii, caz în care sunt însoțiți de părinți.

În **DK**, evaluarea interesului superior al copilului este, în mod normal, parte integrantă a interviului personal (de obținere a protecției internaționale). Un interviu individual privind interesul superior trebuie să se

⁽⁶³⁾ Învățând din experiențele din sectorul justiției, vezi raportul FRA privind justiția în interesul copilului: [url](#).

desfășurare în scopul Regulamentului Dublin III și pentru a decide dacă copilul trebuie să fie considerat însoțit sau nu.

În **SE**, accentul se pune pe faptul că un copil însoțit de vârstă mică are aceleași drepturi să-și exprime opiniile și părerile proprii – dacă alege să facă acest lucru – ca unul neînsoțit sau mai mare.

Dreptul copilului de a fi audiat nu trebuie să se limiteze doar la interviu. Personalul responsabil trebuie să fie atent la opiniile, nevoile și părerile copilului și în afara interviului.

Stabilirea faptelor

Atunci când este posibil, persoana responsabilă trebuie să încerce în mod activ să obțină informații din surse relevante pentru a evalua corespunzător interesul superior al copilului în cadrul procedurii de azil. Ținând cont în mod corespunzător de protecția și confidențialitatea datelor și dacă acest lucru este în concordanță cu siguranța și protecția copilului, trebuie contactate persoanele care cunosc situația copilului, cum ar fi persoanele de încredere, tutorele/reprezentantul, îngrijitorul actual, asistenții sociali din centrul de primire, profesorii etc. În același timp, persoanele care lucrează cu copiii trebuie să fie conștiente de faptul că aceștia au dreptul la intimitate și să păstreze o relație confidențială cu tutorele lor, cu reprezentantul legal și cu orice alt avocat.

Dacă părțile care cunosc situația copilului sunt invitate să facă schimb de informații cu autoritățile competente în materie de azil pentru ca acestea să decidă cu privire la cererea de azil, părțile respective trebuie să fie motivate de ISC, deoarece este vorba despre procese diferite cu obiective diferite.

Persoana responsabilă trebuie să se asigure că toate informațiile relevante referitoare la copilul în cauză sunt puse la dispoziția autorităților responsabile de luarea deciziei privind interesul superior al copilului într-o anumită situație. Toate elementele relevante trebuie analizate în mod corespunzător înainte de a face o recomandare sau de a lua o decizie. Este important să se țină seama de orice context cultural și familial relevant pentru interesul superior, fără a se face presupuneri privind situația copilului. Copilului și/sau tutorelui trebuie să li se dea întotdeauna posibilitatea de a oferi detalii suplimentare.

Documentarea interesului superior al copilului

Atunci când un responsabil din domeniul azilului începe să lucreze la cazul unui copil, trebuie să fie documentate o serie de chestiuni care vor rămâne relevante pe parcursul întregii proceduri de azil. Pentru o evaluare continuă consecventă trebuie analizate și evidențiate toate elementele procesului legat de ISC. Toate chestiunile relevante trebuie să fie documentate, de exemplu în sistemul general de gestionare a cazurilor, în bazele de date relevante, în rapoartele în format pe hârtie aflate la dosar sau prin utilizarea șabloanelor electronice și a listelor de verificare.

Acestea trebuie să conțină informații despre situația familială a copilului, despre relația cu îngrijitorul actual, despre tutore/reprezentant sau despre familia la care se află în plasament. Pentru copiii neînsoțiți și separați, trebuie să se menționeze motivele separării de familie, locul unde se află membrii familiei, frații/surorile sau rudele, considerentele pentru a intra în contact cu familia și orice informații posibile despre procedura Dublin, dacă este cazul. Trebuie să se indice în mod clar modul în care s-a ajuns la recomandarea prin care inițierea restabilirii contactului cu familia este considerată sigură pentru copil și familie și în interesul copilului.

Informațiile utilizate, precum și constatările și recomandările trebuie să fie documentate și raportate, în conformitate cu reglementările privind protecția datelor ⁽⁶⁴⁾, în scopul sesizării și al punerii în aplicare a recomandărilor. Trebuie precizat că responsabilul are obligația să evalueze dacă ar trebui să existe excepții în ceea ce privește dreptul părinților de a consulta documente sau informații specifice

⁽⁶⁴⁾ Cu respectarea deplină a drepturilor de confidențialitate și a standardelor de protecție a datelor și cu aplicarea strictă a normelor corespunzătoare privind colectarea, utilizarea și păstrarea datelor și accesul la acestea.

referitoare la copilul lor, în funcție de vârsta copilului și de tipul problemei – de exemplu violență, abuz și altele.

În ceea ce privește garanțiile și măsurile de protecție aplicabile, este important să se sublinieze legăturile dintre DPA (reformată) și DCP (reformată). Un aspect al evaluării ISC într-o manieră holistică este faptul că, atunci când aceasta se desfășoară într-o etapă timpurie, vor fi colectate și documentate informații și dovezi cu privire la posibilele probleme legate atât de nevoile procedurale, cât și de cele de primire.

Respectarea unității familiei

Pe parcursul procedurilor de azil, trebuie să se asigure respectarea conceptului de unitate a familiei, cu excepția cazurilor în care preocupările privind bunăstarea sau siguranța copilului ar indica o situație contrară. Copilului trebuie să i se ofere posibilitatea de a furniza informații suplimentare despre cazul său, de exemplu orice nou contact cu membrii familiei sau cu rudele sau sosirea iminentă a membrilor familiei sau a rudelor într-un alt stat UE+ ⁽⁶⁵⁾. Aceste informații trebuie evaluate în mod adecvat. În cazul copiilor separați, legăturile (familiale) trebuie verificate și evaluate pentru a identifica posibilele riscuri.

Pe cât posibil, frații și surorile din aceeași familie sunt ținuti împreună, ținând cont de interesul superior al copilului în cauză și, în special, de vârsta și gradul de maturitate al acestuia. Schimbările de reședință ale copiilor neînsoțiți sunt limitate la minimum.

Evaluarea cererii copilului

În evaluarea conținutului cererii de protecție internațională, trebuie să se acorde atenția cuvenită factorilor de risc sporit la care sunt expuși copiii și formelor de persecuție sau de vătămare gravă la care pot fi supuși aceștia ⁽⁶⁶⁾ (de exemplu, recrutarea minorilor în forțele armate, traficul de copii, prostituția infantilă și/sau încălcarea drepturilor specifice ale copilului, practicile tradiționale dăunătoare).

Atunci când se ia în considerare posibilitatea protecției interne [considerentele 25 și 27 și articolul 8 din DCPI (reformată)], interesul superior al copilului trebuie să facă parte direct din anchetă.

Este important să se ia în considerare faptul că modul în care un copil percepe timpul diferă de cel al adulților în ceea ce privește experiențele din trecut și posibilă lipsă de claritate a relatării acestora. Acest lucru poate avea un impact puternic asupra evaluării nevoii de protecție internațională.

În examinarea nevoilor de protecție ale unui copil neînsoțit sau separat, poate fi necesar să se acorde mai multă importanță anumitor factori obiectivi atunci când se analizează temerea întemeiată de persecuție și/sau riscul real de vătămare gravă. În examinarea nevoilor de protecție internațională ale copiilor neînsoțiți și separați trebuie să se aplice prezumția de nevinovăție ⁽⁶⁷⁾.

Recomandări privind interesul superior al copilului

Autoritățile competente trebuie să țină seama de informațiile culese pe parcursul interviurilor desfășurate împreună cu copilul și adulții însoțitori și/sau membrii familiei, precum și de toate informațiile relevante din dosarul copilului.

Considerarea interesului superior al copilului drept primordial în orice recomandare scrisă trebuie **explicită și motivată**. Orice recomandare trebuie să indice clar modul în care s-a ajuns la ea. Trebuie să existe proceduri standard de operare clare cu privire la modul în care sunt puse în aplicare recomandările și de către cine, inclusiv dispoziții pentru evaluarea punerii în aplicare a acestor recomandări, prin care eventualele modificări necesare să poată fi apoi integrate în procesul de

⁽⁶⁵⁾ Vezi cerințele în materie de regăsire a familiei în conformitate cu articolul 24 alineatul (3) din DCP (reformată).

⁽⁶⁶⁾ UNHCR, Ghidul UNHCR privind protecția internațională nr. 8: Solicitări de azil pentru copii în temeiul articolului 1 secțiunea A alineatul (2) și al articolului 1 secțiunea F din Convenția din 1951 și/sau Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților, 22 decembrie 2009, HCR/GIP/09/08.

⁽⁶⁷⁾ Programul „Copiii separați din Europa”, *Declarație de bună practică*, 2010, p. 36.

evaluare a ISC. La nivel național, în punerea în aplicare a diverselor recomandări vor fi implicate diferite entități.

Copilul trebuie informat despre recomandarea privind ISC de către autoritatea de protecție a copilului, în mod separat de decizia privind cererea de protecție internațională. Copilului trebuie să i se dea o explicație despre ce înseamnă această recomandare în practică. Trebuie să fie posibilă reexaminarea sau revizuirea recomandărilor cu privire la copii.

Căi de atac

Copilul și tutorele/reprezentantul trebuie să primească o explicație adecvată pentru orice **decizii** cu impact asupra copilului, inclusiv pentru rezultatul lor, și o **explicație a motivelor** care stau la baza acestora.

Acest lucru va permite exercitarea în mod semnificativ a dreptului copilului la o cale de atac. Acest drept trebuie exercitat în raport cu **acest raționament juridic clar**.

Accesul echitabil la justiție trebuie să fie asigurat în continuare, permițând copilului și/sau reprezentantului accesul efectiv la proceduri de atac în interesul copiilor (*).

(*) Pentru informații suplimentare privind procedurile judiciare în interesul copiilor, vezi FRA, *Justiția în interesul copilului – perspectivele și experiențele copiilor implicați în procedurile judiciare în calitate de victime, martori sau părți în 9 state membre ale UE*, 2017.

Nu sunt instituite garanții

Atunci când unele dintre garanțiile menționate mai sus nu sunt instituite, este posibil ca examinarea cererii de protecție internațională să trebuiască să fie suspendată. Acest lucru trebuie analizat în funcție de natura garanției care lipsește și nu trebuie să ducă la întârzierea intenționată și inutilă a procesării. Atunci când garanția respectivă intră în atribuțiile autorității de azil, persoana responsabilă trebuie să sesizeze cazul pe plan intern. În cazul în care o altă autoritate sau parte desemnată este responsabilă de asigurarea garanției, autoritatea competentă în materie de azil se va coordona cu acea parte pentru a asigura instituirea garanției care lipsește. Această sesizare trebuie să fie documentată în consecință. Trebuie să existe o alocare clară a rolurilor/responsabilităților.

3. Punerea în practică a interesului superior al copilului

3.1. Cooperarea cu serviciile de protecție a copilului

Cooperarea cu serviciile de PC este obligatorie pe toată durata procedurii. Autoritățile de protecție a copilului trebuie să informeze autoritățile de azil dacă un copil se află într-o situație nocivă și invers. În general, în statele UE+ autoritățile de azil nu au acces automat la evaluarea interesului superior realizată de autoritățile din domeniul PC. Din motive de confidențialitate și din cauza reglementărilor stricte privind datele, este posibil ca autoritățile de protecție a copilului și cele din domeniul azilului să nu facă schimb de date sau de informații. În unele cazuri, birourile naționale pentru azil s-ar putea să nu știe nici dacă autoritățile din domeniul PC se implică în cazul unui copil și invers.

Este necesar să se asigure că sistemele de protecție internațională comunică și sunt legate de sistemele de PC/mecanismele de sesizare naționale. Pentru a face această legătură mai eficace, trebuie concepute protocoale coordonate și proceduri standard de operare care să implice entități guvernamentale și neguvernamentale din domeniul PC, instituții și furnizori de servicii. Pentru copiii care solicită azil, implicarea serviciilor din domeniul PC în mecanismele de sesizare este în prezent limitată, însă ea trebuie consolidată și asigurată. Toate părțile interesate relevante de la nivel central și local trebuie să se întâlnească cel puțin la intervale regulate în cazul în care nu există un sistem de schimb de informații. În cazuri individuale, trebuie să fie clar ce autoritate este responsabilă pentru numirea unui tutore/îngrijitor, pentru oferirea de îndrumare și pentru bunăstarea și statutul juridic al copilului, deoarece pot exista deficiențe în materie de protecție ca urmare a faptului că diferite autorități consideră că alte entități sunt responsabile pentru anumite aspecte ale cazului unui copil.

Se recomandă ca, pentru a asigura punerea în aplicare a garanțiilor menționate în secțiunea 2, autoritatea de azil să coordoneze autoritățile din domeniul PC/tuturii/alte instituții relevante și să coopereze cu acestea pentru a garanta că informațiile necesare sunt diseminate și disponibile și sunt utilizate pentru beneficiul fiecărui copil în parte. Acest lucru trebuie realizat ținându-se cont de protecția/confidențialitatea datelor. Copilul trebuie să își dea acordul pentru ca schimbul de informații să aibă loc.

Asigurarea accesului la alte drepturi

Autoritățile relevante (autoritățile de primire, ministerele de resort, entitățile din domeniul PC) din fiecare stat UE+ trebuie să se asigure, în plus, că copilul are acces la **școlarizare și educație** în conformitate cu articolul 14 din DCP (și cu articolul 28 din CDC), la **îngrijiri medicale** în conformitate cu articolul 19 din DCP (și cu articolul 24 din CDC) și la **cazare** corespunzătoare.

3.2. Instituirea garanțiilor procedurale

Rețineți că statele UE+ parcurg etapele într-o ordine diferită. Tabelul de mai jos nu sugerează o secvență, ci o metodă de lucru. Acesta descrie modul în care trebuie verificat dacă garanțiile și măsurile de protecție aplicabile pentru respectarea interesului superior al copilului se aplică sau nu, precum și ce trebuie să facă persoanele responsabile pentru a institui garanțiile respective. Utilizarea listei de verificare trebuie să înceapă într-o etapă timpurie a procedurii de azil.

La această listă pot să lucreze împreună diferite entități, aceasta fiind un document evolutiv care va fi completat de autoritățile însărcinate cu desfășurarea anumitor activități. De exemplu, garanția „Copilul are acces la asistență juridică” poate fi confirmată de reprezentantul legal al copilului și se pot include informații cu privire la ședințele de consiliere juridică ținute de reprezentantul legal cu copilul.

Garanții procedurale	Acțiuni conexe ale autorității de azil
Siguranța copilului a fost asigurată pe tot parcursul procedurii	Verifică și confirmă faptul că copilul nu se confruntă cu urgențe medicale și/sau cu amenințări grave la adresa siguranței și a integrității fizice pe parcursul procedurii de azil/la locul de ședere, incluzându-se aici orice formă de violență, neglijență și exploatare.
Copilul are acces la proceduri adecvate pentru copii, desfășurate de profesioniști calificați și instruiți	Verifică și confirmă faptul că în interviewarea copilului și în gestionarea cazului său sunt implicați doar responsabili calificați și instruiți în mod corespunzător.
S-a efectuat o examinare prioritară	Consultă calendarul de gestionare a cazului copilului și a dosarului și se asigură că acesta este considerat prioritar, că copilul a fost scutit de procedura la frontieră și de procedura accelerată (după caz) și că i s-au acordat perioade de odihnă și recuperare relevante și corespunzătoare.
Copilul are acces la un tutore/ reprezentant calificat și independent	Verifică momentul când a fost desemnat un tutore/reprezentant pentru copil și dacă acesta s-a implicat în toate etapele procesului privind copilul, inclusiv dacă a fost prezent în timpul interviului. Ca bună practică, trebuie să existe un sistem de supraveghere a activității tutorelui/reprezentantului.
Copilul are acces la asistență/ consiliere juridică	Verifică și confirmă faptul că copilul a avut și continuă să aibă în timp util acces la consultanță și consiliere juridică. Momentul este important: mai precis, consilierea juridică trebuie să fie acordată atât într-o etapă inițială, cât și în timpul interviului și în etapa de apel.
Copilul are acces la interpretare pe tot parcursul procedurii	Verifică și confirmă faptul că copilul are acces la interpretare într-un limbaj pe care îl înțelege. Interpretul trebuie să fie instruit să interpreteze pentru copii și să folosească un limbaj adecvat acestora. Dacă interpretul nu este instruit în mod special în lucrul cu copiii, se asigură că există o sesiune pregătitoare adecvată, astfel încât interpretul să înțeleagă tipul de limbaj care va fi folosit, tipul de întrebări, nevoia de a utiliza un limbaj simplu. Copilul are posibilitatea de a se plânde dacă întâmpină probleme legate de calitatea sau neutralitatea interpretării și a traducerii. Problemele legate de interpretare sunt înregistrate și urmărite. Verifică și confirmă modul în care a fost asigurată comunicarea înainte de interviu și dacă aranjamentele efectuate pentru interviu sunt potrivite.
Copilul înțelege și a fost informat în mod corespunzător, în timp util, cu privire la procedura de azil într-un mod adecvat vârstei și într-un limbaj pe care îl înțelege	Verifică și confirmă faptul că copilul a primit informații adecvate cu privire la procedurile de azil și că informațiile au fost prezentate într-o manieră adecvată genului și contextului său cultural. S-a verificat nivelul de înțelegere al copilului. S-a verificat dacă modul de explicare a fost considerat adecvat și potrivit unui copil. Copilului i se oferă posibilitatea de a pune întrebări. Copilul a fost rugat să explice ce a înțeles și să confirme, să corecteze sau să completeze informațiile după necesități.
Opiniile copilului au fost ascultate și luate în considerare în acord cu vârsta și cu maturitatea acestuia	Verifică și confirmă faptul că în toate interviurile cu copilul s-au inclus întrebări despre ce simte și ce gândește acesta despre situația sa și despre temele discutate la interviu. Nivelul de maturitate al copilului și sprijinul pe care îl poate primi sau de care ar putea avea nevoie pentru a-și exprima opiniile trebuie să fie explorate și documentate. Opiniile/dorințele copilului de a rămâne în țară, de a se muta în altă țară etc. și motivele care stau la baza acestor opinii/dorințe trebuie ascultate.
Au fost identificate și abordate nevoile speciale și vulnerabilitățile copilului	Verifică și confirmă faptul că s-a efectuat o evaluare a nevoilor speciale și că s-au adresat întrebări relevante în timpul oricărui interviu cu copilul pentru a identifica și aborda eventualele nevoi speciale, vulnerabilități sau riscuri, inclusiv eventualele abuzuri. De exemplu, se pot adresa întrebări despre experiențele avute de copil acasă, în timpul călătoriei sau în tabără, despre aspecte legate de sănătate, despre relația cu familia însoțitoare și/sau cu îngrijitorul, printre altele.

Garanții procedurale	Ațiuni conexe ale autorității de azil
Pentru copiii separați: a fost confirmată legătura de familie cu îngrijitorul (dacă este cazul)	<p>Verifică și confirmă faptul că legătura de familie a fost verificată și confirmată prin documente și/sau prin adresarea de întrebări relevante în timpul unui interviu sau prin alte metode aplicabile, în conformitate cu ISC, iar constatările au fost documentate.</p> <p>Pot exista cazuri în care este în interesul copilului separat să nu fie încredințat unui adult cu care este rudă. În astfel de cazuri, trebuie asigurat faptul că copilul nu este încredințat unei rude adulte dacă acest lucru nu corespunde interesului său superior.</p>
Cererea de protecție internațională este evaluată în conformitate cu ISC	La în considerare impactul pe care vârsta și, eventual, traumele și/sau condițiile psihologice le au asupra memoriei și capacității de a oferi informații complete și coerente, ceea ce influențează evaluarea credibilității pe parcursul examinării.
INFORMAȚIILE CARE TREBUIE CULESE ȘI DOCUMENTATE ⁽⁶⁸⁾	
Au fost culese datele cu caracter personal și informațiile relevante	<p>Se asigură că au fost culese datele cu caracter personal ale copilului, inclusiv prin întrebări legate de identitate și de sănătate, într-un mod adecvat pentru copii și care nu-l perturbă. Rețineți că se aplică reguli stricte privind confidențialitatea.</p> <p>Consemnează nivelul de educație al copilului și interesul de a continua studiile ⁽⁶⁹⁾. Consemnează orice informații suplimentare care pot ajuta la evaluarea interesului superior al copilului.</p>
Pentru copiii însoțiți: au fost culese informații privind familia	Verifică și confirmă faptul că s-au solicitat și colectat informații privind locul în care se află membrii familiei și rudele, precum și istoricul familial.
Pentru copiii neînsoțiți și separați: se cunoaște momentul ultimului contact cu membrii familiei, s-au înregistrat detaliile de contact și motivele separării de familie	Verifică și confirmă faptul că ultimul contact cu membrii familiei despre care există informații, datele de contact și motivele separării de familie au fost aflate și înregistrate. Verifică și confirmă faptul că au fost solicitate și înregistrate detalii despre modul în care copilul a ajuns să fie separat, inclusiv eventualele planuri ale membrilor familiei de a călători în Europa și destinațiile preconizate. Membrii familiei ar putea locui deja într-o altă țară a UE.
Identificarea familiei a fost inițiată cât mai curând posibil, dacă este cazul	Verifică și confirmă faptul că s-a evaluat dacă identificarea familiei este în interesul superior al copilului și prezintă siguranță pentru copil și pentru membrii familiei în cauză și, dacă da, verifică și confirmă faptul că regăsirea familiei a fost inițiată de autoritatea responsabilă în acest sens.
La în considerare reluarea legăturii cu familia și/sau reunificarea familiei	Confirmă sau analizează dacă urmărirea procesului de identificare a familiei, reluarea legăturii sau și reunificarea familiei este/sunt în interesul copilului.
Evaluarea vârstei a fost efectuată în siguranță pentru copil și numai dacă a fost necesar	<p>Dacă s-a recomandat evaluarea vârstei, verifică și confirmă dacă aceasta este în interesul copilului și dacă este motivată oficial. Trebuie să se indice clar de ce este necesară această evaluare și ce metodologie este în interesul copilului din punctul de vedere al sănătății și al demnității. Acest lucru depinde de situația particulară a copilului și este influențat de nevoile speciale identificate ale copilului și/sau de cerințele procedurale specifice. Aranjamentele în materie de îngrijire au de asemenea un rol în acest sens ⁽⁷⁰⁾.</p> <p>Dacă s-a efectuat deja evaluarea vârstei, verifică și confirmă faptul că aceasta a fost/este efectuată într-o manieră multidisciplinară și în cea mai puțin invazivă manieră și că interesul superior al copilului a fost luat în considerare pe tot parcursul procedurii. Orice detalii aflate pe parcursul unei evaluări a vârstei trebuie incluse în dosar și luate în considerare în consecință.</p>

⁽⁶⁸⁾ Specifică ce trebuie să conțină dosarul fizic/electronic înainte de interviul personal.

⁽⁶⁹⁾ Informațiile vor fi puse la dispoziția îngrijitorului/tutorei/reprezentantului în vederea tratamentului sau a școlarizării.

⁽⁷⁰⁾ Pentru informații suplimentare, vezi EASO, *Ghid practic privind evaluarea vârstei*, 2018.

Garanții procedurale	Acțiuni conexe ale autorității de azil
S-au cules informații despre rețeaua socială a copilului	În vederea asigurării siguranței copilului, verifică dacă au fost culese date privind legăturile copilului, inclusiv privind rețelele sale sociale și legăturile cu societatea din țara de azil.
S-a obținut contribuția experților (rapoarte etc.)	Se asigură că au fost incluse rapoarte de expertiză în caz de necesitate (rapoarte medicale, rapoarte privind vulnerabilitatea, rapoarte ale poliției etc.). Verifică și confirmă faptul că, dacă este cazul, s-a acordat/se acordă atenția cuvenită dovezilor privind traumele și/sau afecțiunile psihologice, cum ar fi tulburarea de stres posttraumatic.
Au fost identificate și documentate motivele de îngrijorare specifice (abuzuri, trafic de persoane)	Se asigură că îngrijorările identificate (de exemplu abuzuri, traume, violențe, nevoi speciale/vulnerabilitate, probleme medicale etc.) au fost aflate, documentate și comunicate altor autorități naționale responsabile implicate în protecția drepturilor copilului. Tot aici se încadrează suspiciunile sau indiciile că copilul este expus unui risc ridicat de trafic de persoane sau este o victimă a acestuia, că a fost victima abuzurilor, a neglijenței sau a violenței, precum și orice loc cunoscut al făptașilor. Trebuie incluse problemele de sănătate suspectate care ar necesita îngrijiri medicale speciale, asistență medicală psihosocială sau psihică.
Rezultatul a fost documentat, motivat și transmis	Se asigură că copilul primește o decizie scrisă și motivată privind cererea de azil (care precizează, printre altele, modul în care s-a ținut seama în primul rând de interesul superior al copilului), care îi este explicată verbal într-un mod adecvat vârstei și într-un limbaj pe care copilul îl poate înțelege.

3.3. Circumstanțele individuale ale copilului

Situația copilului trebuie evaluată individual, luându-se în considerare circumstanțele specifice ale copilului respectiv. Reprezintă astfel de circumstanțe factori (neexhaustivi) precum mediul și experiențele culturale ale copilului, vârsta și maturitatea, genul, identitatea de gen și/sau orientarea sexuală, nivelul de educație și orice eventuală vulnerabilitate, inclusiv problemele de sănătate fizice și psihologice și traumele, printre altele ⁽⁷¹⁾. Orice raport existent privind copilul – de exemplu rapoarte medicale, evaluări ale vulnerabilității sau orice alte documente disponibile în orice moment al procesului – trebuie să fie consemnat și să i se acorde importanța cuvenită.

3.4. Potențiale riscuri și vulnerabilități sporite

Este important să se examineze și să se evalueze potențialele riscuri, inclusiv riscurile ascunse cu care se poate confrunta copilul. Aceste riscuri trebuie înregistrate, indicându-se motivele de îngrijorare specifice care au fost identificate. Reprezintă exemple în acest sens situațiile în care copilul:

- s-a confruntat sau se confruntă probabil cu abuzuri sau cu violență;
- este o victimă a traficului de persoane;
- are nevoi speciale – medicale sau psihologice – sau alte vulnerabilități;
- nu este apt pentru a călători;
- intenționează să se sustragă sau prezintă un risc de fugă;
- prezintă orice alte motive de îngrijorare, semnalate chiar de copil sau de orice altă persoană, sau consemnate/documentate în timpul interviurilor sau în rapoartele de expertiză.

Aceste riscuri trebuie să fie detaliate clar și trebuie urmate de un plan pentru eliminarea motivelor de îngrijorare, cu soluții pe termen scurt și lung și care să fie pus în practică de autorități din domeniul PC. Dacă se identifică vulnerabilități sau riscuri pentru copil, tutorele/reprezentantul trebuie să fie informat și/sau consultat.

⁽⁷¹⁾ Pentru elementele interesului superior care trebuie luate în considerare, consultați Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial (articolul 3 punctul 1)*, 29 mai 2013, CRC/C/GC/14, p. 13 și următoarele.

Atunci când au fost identificate riscuri sau vulnerabilități, trebuie să se evalueze dacă copilul are nevoie de garanții procedurale speciale și dacă trebuie să fie îndrumat către sprijin și/sau o evaluare suplimentară în cadrul autorității de azil sau către un alt furnizor de servicii sau o altă autoritate, precum autoritatea de primire sau de protecție a copilului, pentru a se asigura **siguranța și bunăstarea** acestuia. De exemplu, copilul poate fi îndrumat către consultare profesională sau către un consilier juridic. Un exemplu îl reprezintă îndrumarea copiilor victime ale traficului de persoane către mecanismele de sesizare corespunzătoare, care asigură comunicarea sistemului de protecție internațională cu cel de combatere a traficului.

În ceea ce privește nevoile speciale, îndrumarea către asistență trebuie să se facă în funcție de nevoi, de exemplu îngrijire medicală sau sprijin psihologic ori asistență materială pentru copiii cu handicap. Nu trebuie incluse concluzii privind diagnosticarea sănătății copilului sau a solicitanților însoțitori, decât dacă se anexează un raport medical.

Pot fi necesare și alte expertize (medicală, juridică) pentru a se asigura aplicarea garanțiilor procedurale speciale pe tot parcursul procedurilor de azil. De exemplu, o expertiză care indică violență/abuz poate justifica oferirea de asistență specială pentru a depăși traumele provocate de aceasta. În acest sens, se poate solicita ajutorul unor experți din domeniul medical sau din alt domeniu. Pentru aceasta, poate fi necesar consimțământul copilului și/sau al tutorelui/reprezentantului. Orice măsură luată trebuie să garanteze că a fost luată în interesul superior al copilului și că procedura de azil nu va fi prelungită în mod inutil.

3.5. Diferite căi procedurale

Atunci când urmează să fie aplicate proceduri diferite în cazul unui copil, trebuie evaluat interesul superior al acestuia. La nevoie, trebuie inițiată coordonarea cu alte autorități relevante.

Regulamentul Dublin

Regulamentul Dublin III prevede garanții pentru copiii neînsoțiți atunci când se analizează dacă transferul într-un alt stat membru ar fi în interesul superior al copilului. Evaluarea interesului superior din perspectiva Regulamentului Dublin III trebuie să țină seama de toate elementele relevante ale interesului superior al copilului, importanța atribuită fiecărui element depinzând de relația sa cu celelalte elemente. La articolul 6 alineatul (3), Regulamentul Dublin III specifică – deși nu formulează o listă exhaustivă – că trebuie luate în considerare următoarele elemente: posibilitățile de reîntregire a familiei, bunăstarea și dezvoltarea socială a copilului, considerente privind siguranța și securitatea, în special când există riscul ca copilul să fie o victimă a traficului de persoane, precum și opiniile copilului în conformitate cu vârsta și maturitatea sa, inclusiv istoricul copilului.

Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial pentru toate acțiunile întreprinse în temeiul Regulamentului Dublin III.

Procedura accelerată și procedura la frontieră

În plus, interesul superior al copilului trebuie să fie considerentul principal atunci când se ia o decizie în conformitate cu articolul 24 alineatul (3) al doilea paragraf din DPA (reformată). Autoritățile de azil nu trebuie să aplice sau trebuie să înceteze aplicarea procedurilor accelerate sau la frontieră în cazul în care solicitanții care au nevoie de garanții procedurale speciale (cum sunt copiii neînsoțiți sau separați) nu pot beneficia de un sprijin adecvat în cadrul acestor proceduri.

În plus, în conformitate cu articolul 25 alineatul (6) litera (b) din DPA (reformată), procedurile accelerate sau la frontieră **pot fi aplicate** copiilor neînsoțiți **numai dacă**:

- solicitantul provine dintr-o țară de origine sigură;
- solicitantul a introdus o cerere ulterioară (care nu este inadmisibilă);
- solicitantul poate fi considerat un pericol pentru securitatea națională sau ordinea publică;
- se aplică conceptul de „țară terță sigură” (numai în cadrul procedurii la frontieră);

- solicitantul a prezentat acte false (numai în cadrul procedurii la frontieră);
- solicitantul, cu rea-credință, a distrus sau a înlăturat un document de identitate sau de călătorie (numai în cadrul procedurii la frontieră).

Ultimele două motive sunt aplicabile doar în cazurile individuale în care există motive serioase pentru a considera că solicitantul încearcă să ascundă elemente relevante care ar putea duce la o decizie negativă, cu condiția ca solicitantului să i se fi oferit posibilitatea de a demonstra că a acționat legitim.

Atunci când utilizează conceptele de țară de origine sigură și țară terță sigură, statele membre trebuie să țină seama de circumstanțele individuale/speciale, de exemplu de scutirea copiilor neînsoțiți de la aplicarea lor în cazurile relevante. Conceptele de procedură la frontieră și procedură accelerată nu sunt menite să servească interesului superior al copilului. Atât în procedura la frontieră, cât și în procedura accelerată, posibilitățile de a obține informații adecvate și consiliere, precum și timpul alocat pregătirii cazului copilului, sunt mai reduse.

Mulți copii sunt obligați să prezinte acte false sau să-și distrugă documentele deoarece se tem de consecințe negative sau sunt forțați să o facă de către traficanți sau alți adulți. Dacă nu sunt interpretate în conformitate cu ISC, criteriile de mai sus ar putea duce la direcționarea copiilor vulnerabili, neînsoțiți sau separați către proceduri în care dreptul lor la informare, la consiliere și la timp pentru pregătirea dosarului de caz sunt restrânse, cauzând posibile riscuri în materie de protecție.

Alte căi procedurale

În situațiile în care interesul superior al copilului ar putea impune alte căi procedurale și statute juridice în afara cererii de protecție internațională, trebuie recomandate soluții adecvate în coordonare cu autoritățile competente și cu implicarea tutorelui/reprezentantului copilului, în conformitate cu legislația și practica națională. Pot reprezenta soluții îndrumarea copilului către proceduri specifice victimelor traficului de persoane sau apatrizilor, de exemplu, sau urmărirea mai multor căi legale în același timp.

3.6. Numirea ca îngrijitor/tutore a rudei/adultului însoțitor

Îngrijitorul/tutorele ⁽⁷²⁾ **copilului separat** are un rol important în procesul de susținere a interesului superior al copilului. Atunci când se ascultă opinia copilului cu privire la o chestiune specifică, se recomandă să se asculte și opiniile adulților însoțitori, în special în cazul în care aceștia au fost numiți îngrijitori/tutori.

Tutorele independent al unui copil neînsoțit, desemnat de autoritatea sau instanța națională competentă, trebuie să aibă la dispoziție și alte modalități de a-și exprima punctul de vedere cu privire la interesul superior al copilului.

De asemenea, însăși relația copilului separat cu îngrijitorul/tutorele trebuie să fie evaluată ca parte a punerii în balanță a elementelor care compun interesul superior. Scenariul din urmă se referă în principal la copiii separați, al căror adult însoțitor le este rudă și poate fi numit îngrijitor/tutore. Trebuie efectuat un interviu cu ruda sau adultul însoțitor pentru a clarifica aspectele legate de tutelă și/sau aranjamentele în materie de îngrijire. De asemenea, înainte de numirea unui îngrijitor/tutore trebuie evaluată și relația dintre rudă sau adultul însoțitor și copil. Relația dintre copil și membrii familiei îngrijitorului trebuie să fie evaluată și de autoritățile din domeniul PC, iar rezultatul evaluării trebuie luat în considerare.

Înainte de formularea unei recomandări privind ISC trebuie examinate în profunzime preocupările legate de aranjamentele în materie de îngrijire/reprezentare. În caz de îngrijorare cu privire la relație, trebuie să se pună întrebarea dacă este necesară prezența îngrijitorului/tutorelui în timpul interviului personal al copilului sau dacă în locul acestuia ar trebui să fie prezent avocatul (de exemplu). Atunci când constată că copilul nu este îngrijit corespunzător sau are o relație dificilă cu actualul îngrijitor, persoana responsabilă trebuie să semnaleze aceste probleme și să le raporteze autorităților competente, inclusiv entităților din domeniul PC.

⁽⁷²⁾ O persoană fizică apropiată copilului/rudă cu acesta.

4. Indicatori de vulnerabilitate și de risc în cazul copiilor

Copiii care solicită protecție internațională se află într-o situație deosebit de vulnerabilă. Este foarte important ca responsabilii din domeniu să poată identifica orice indicatori ai unor vulnerabilități și nevoi speciale suplimentare și să fie pregătiți să ia măsuri în acest sens. Iată câteva exemple: copii care sunt sau riscă să devină victime ale traficului de persoane sau au fost supuși altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală și de gen, inclusiv MGF/C, căsătorie forțată și timpurie, vătămări fizice și psihice și alte forme de abuz sau exploatare, copii cap de familie, copii apatrizi, părinți adolescenți, copii care au fost membri ai unor grupări armate, copii care suferă de boli grave, copii cu tulburări mintale etc.

Printre factorii care pun copiii într-o situație de risc sporit se pot număra atât riscurile existente în mediul de protecție mai larg, cât și riscurile care rezultă din circumstanțe individuale, având în vedere efectele cumulative ale expunerii la factori de risc multipli [...] ⁽⁷³⁾.

Atunci când se identifică un astfel de risc, autoritatea care prelucrează cererea de protecție internațională are rolul foarte important de a îndruma copilul către instituții/organizații de specialitate în vederea obținerii de sprijin și a realizării intervențiilor relevante, în special dacă reprezentantul/tutorele nu a făcut acest lucru. Autoritatea de azil are responsabilitatea de a identifica copiii aflați în pericol, în colaborare cu autoritățile din domeniul PC, dar și de a asigura implicarea unei entități specializate. Autoritățile de azil trebuie să examineze și separat indicatorii de risc, precum și experiențele copiilor, ca elemente care contribuie la fondul cererii de azil (de exemplu persecuția specifică copiilor – vezi secțiunea Evaluarea cererii copilului de mai sus).

NB: Copiii dispăruți devin mai vulnerabili. Este necesar să se evalueze riscul dispariției copilului din unitatea de cazare din orice motiv, inclusiv pentru a încerca să treacă în alt stat din UE+. Riscul poate fi atenuat prin informarea corectă a copilului cu privire la procedurile de azil și la termenele preconizate, oferind în mod regulat copilului informații clare, inteligibile și adecvate vârstei, în special cu privire la consecințele și riscurile încercării de a călători într-un alt stat UE+ în mod neregulamentar sau cu sprijinul unor rețele infracționale sau al călăuzelor. Acordarea de prioritate cazului reprezintă un alt mod de a atenua acest risc.

Copiii însoțiți de părinți

În cadrul procedurilor de azil, copiii neînsoțiți și cei separați sunt ușor de identificat ca fiind expuși riscului, dar și copiii însoțiți de părinți se pot confrunta cu riscuri care tind să fie cu ușurință neglijate sau trecute cu vederea. Nevoile unui copil trebuie satisfăcute indiferent dacă acesta este sau nu este înregistrat ca aflat în întreținerea părinților. În cazurile în care interesele copilului și interesele părintelui sunt divergente, unele dintre garanțiile descrise mai sus – cum ar fi accesul la un tutore independent (în cazurile cu probleme legate de custodie), consilierea juridică și prezența unui consilier juridic – devin deosebit de relevante pentru copilul însoțit. Autoritatea națională de azil, împreună cu entitățile din domeniul PC, trebuie să evalueze, în acest caz, dacă copilul trebuie interviuat în prezența consilierului juridic în loc de cea a părinților, dacă părinții trebuie sau nu trebuie să aibă acces la dosarul de caz al copilului, în care sunt incluse informații confidențiale, și dacă copilul și părinții trebuie să primească decizii separate privind cererile lor de protecție internațională. Este extrem de important ca declarațiile copilului să nu fie folosite împotriva sa atunci când i se examinează cererea de protecție internațională sau cazul părinților săi. Copilul trebuie să fie informat și asigurat de acest lucru în timpul interviului. Trebuie să se acționeze cu precauție și atunci când declarațiile copilului se folosesc împotriva părinților.

⁽⁷³⁾ UNHCR, *Concluzia nr. 107 privind copiii aflați în situație de risc*, A/AC.96/10485, octombrie 2007.

Exemple de practici

DK recomandă ca autoritățile de azil să procedeze cu multă grijă atunci când folosirea declarațiilor unui copil în cazul părinților influențează negativ situația acestora, mai ales dacă riscă să pună copilul într-o situație în care acesta poate suferi represalii din partea părinților.

În schimb, autoritățile daneze consideră că declarațiile copilului pot fi utilizate în cazul său propriu, în acord cu vârsta și cu maturitatea sa, precum și cu circumstanțele în care sunt date declarațiile.

În general, autoritatea națională de azil trebuie să se asigure că, ori de câte ori se ocupă de un astfel de caz, copilul nu este pus într-o situație care i-ar putea face rău. În funcție de circumstanțe, nu se comunică informații confidentiale părinților fără consimțământul copilului. Ori de câte ori se observă semne de abuz, de neglijență și/sau de exploatare, persoana responsabilă se asigură că autoritățile competente sunt informate în consecință, iar copilul primește asistență și îngrijire.

Copiii separați

Copiii separați sunt vulnerabili la diferite riscuri care le afectează viața, supraviețuirea și dezvoltarea și împotriva cărora trebuie luate măsuri pentru a proteja copiii ⁽⁷⁴⁾.

Copiii separați se pot confrunta cu riscuri deosebite, care îi pot transforma în victime ale abuzului adultului însoțitor sau al altor entități. Acest risc există în special în cazul în care adultul nu este în măsură să ofere efectiv îngrijire copilului sau poate abuza sau neglija copilul. Este deosebit de important să se verifice conexiunile și legăturile dintre copil și adult pentru a se asigura că relația este în interesul superior al copilului. Eventualele implicații ale situațiilor de traficare și/sau introducere ilegală de persoane asupra interesului superior al copilului trebuie evaluate cu atenție. În același timp, neacordarea posibilității copilului de a intra în contact cu adultul însoțitor, care poate fi singura persoană în care copilul are încredere în situația strămutării, poate dăuna copilului. Prin urmare, toate elementele relevante trebuie luate în considerare cu atenție, în conformitate cu interesul superior al copilului. În cazul copiilor victime ale traficului de persoane, separarea de părinți poate fi rezultatul traficării sau un factor de risc în acest sens ⁽⁷⁵⁾. Acest lucru este important din perspectiva considerentelor privind siguranța și securitatea atunci când există riscul de traficare a copilului.

Copiii căsătoriți

Căsătoria între copii are loc atunci când unul sau ambii soți au vârsta sub 18 ani. Deși acest fenomen poate afecta atât fetele, cât și băieții, primele sunt cele care pot suferi cele mai grave consecințe. Un copil căsătorit poate avea un soț/o soție mult mai în vârstă. În astfel de cazuri, fetele sunt, în general, mai vulnerabile. Fetele căsătorite rămân adesea însărcinate în timp ce sunt încă adolescente, de aceea riscă să se confrunte cu complicații periculoase pe perioada sarcinii și la naștere. Atât fetele, cât și băieții căsătoriți pot fi expuși la boli infecțioase cu transmitere sexuală, inclusiv HIV, și pot fi expuși la violență din partea partenerului intim.

Comitetul CDC recomandă stabilirea vârstei minime pentru căsătorie cu și fără consimțământul părinților la 18 ani, atât pentru fete, cât și pentru băieți ⁽⁷⁶⁾.

Consiliul Europei invită statele sale membre să „stabilească sau să ridice până la vârsta de 18 ani vârsta minimă legală de căsătorie pentru femei și bărbați” și le îndeamnă în continuare să „se abțină de la recunoașterea căsătoriilor forțate și a căsătoriilor între copii contractate în străinătate, cu excepția

⁽⁷⁴⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 6 (2005):Tratamentul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați aflați în afara țării lor de origine*, 1 septembrie 2005, CRC/GC/2005/6, punctele 23 și 24.

⁽⁷⁵⁾ FRA, *Manual privind sistemele de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească în Uniunea Europeană – cu accent deosebit pe rolul lor în răspunsul la problema traficului de copii*, octombrie 2015.

⁽⁷⁶⁾ Comitetul CDC, *Comentariul general nr. 4 (2003) Sănătatea și dezvoltarea adolescenților în contextul Convenției cu privire la drepturile copilului*, 1 iulie 2003, CRC/GC/2003/4.

cazului în care recunoașterea ar fi în interesul superior al victimelor în ceea ce privește efectele căsătoriei, în special în scopul asigurării unor drepturi pe care nu le-ar putea invoca altfel” (77).

Copiii căsătoriți trebuie să beneficieze de drepturi și garanții procedurale speciale în temeiul acquis-ului UE în materie de azil. Conform unei cartografieri realizate de FRA, în toate statele membre vârsta minimă necesară pentru căsătorie coincide cu vârsta majoratului și este stabilită la 18 ani – cu excepția **Scotiei**, unde vârsta căsătoriei este de 16 ani, fiind și vârsta majoratului. Majoritatea legislațiilor naționale prevăd posibilitatea încheierii căsătoriei înainte de a ajunge la vârsta majoratului cu consimțământul părinților și/sau al unui organism judiciar sau administrativ. Numai în **DE, DK, NL și SE** (precum și în **PL**, dar numai în ceea ce privește bărbații) nu există posibilitatea încheierii căsătoriei sub vârsta de 18 ani (78). Potrivit răspunsurilor la chestionarul EASO din 2017 (79), copiii căsătoriți sunt considerați neînsoțiți în **AT, BE, CH, CY, DE, EL, FI, LT, NL, NO, PL, SE și SK**. În **EE, ES și SI** acest lucru este valabil dacă copiii au sub 15 sau, respectiv, sub 16 ani.

Definiția copilului neînsoțit din acquis-ul în materie de azil nu exclude în mod explicit copiii căsătoriți (80). Prin urmare, cu excepția cazului în care legea sau practica statului UE+ în cauză recunoaște căsătoria, copilul căsătorit ar trebui să fie considerat neînsoțit și să beneficieze de garanțiile procedurale speciale de care dispun copiii neînsoțiți conform DPA (reformată) sau să fie considerat însoțit dacă se află împreună cu părinții/tutorele legal. În **EE și ES**, aceasta este situația dacă au mai puțin de 16 ani și în **SI** dacă au mai puțin de 15 ani.

Pentru categoria de vârstă 15-18 ani, legile și/sau practicile statelor membre variază în ceea ce privește recunoașterea soțului/soției adult(e) ca fiind responsabil(ă) pentru soțul/soția minor(ă). În majoritatea statelor membre, căsătoriile cu copii nu sunt permise/recunoscute de lege/practică. Dacă soțul/soția minor(ă) nu călătorește decât cu soțul/soția adult(ă) și nu este însoțit(ă) de părinți/tutore, copilul căsătorit trebuie considerat „neînsoțit”.

Atunci când se ține seama în primul rând de interesul superior (81) al copilului căsătorit în cadrul procedurilor de azil, relația dintre copil și soț/soție trebuie să fie analizată cu atenție, inclusiv prin ascultarea punctului de vedere al copilului cu privire la natura căsătoriei, la modul în care dorește să se procedeze, dacă dorește să rămână cu soțul/soția sau dorește să fie separat.

Deoarece copilul nu își poate da consimțământul pentru căsătorie, este necesar ca un asistent social și/sau autoritățile de protecție a copilului să stabilească dacă a rămâne cu soțul/soția adult(ă) este benefic pentru copil, având în vedere protecția copilului și recapitularea tuturor elementelor ISC – în special a considerentelor de securitate și siguranță –, printre altele.

Este important să se pună întrebarea dacă cuplul are copii și, dacă da, să se ia în considerare dreptul la unitatea familială și eventualele preocupări suplimentare legate de protecția copiilor respectivi. Interesul superior al copiilor minorului căsătorit trebuie să fie evaluat tot separat.

Odată ce se stabilește că este în interesul copilului – și numai în acest caz –, se poate pune întrebarea dacă copilul și soțul/soția trebuie evaluați în același dosar.

În cazul în care un minor este și părinte, trebuie instituite măsuri suplimentare de protecție și garanții. Mai precis, trebuie luat în considerare principiul interesului superior pentru ambii copii.

În situația în care copilul este separat de părinți/tutore, autoritățile din statul UE+ trebuie să se asigure că soțul/soția nu este desemnat(ă) drept tutore al copilului.

(77) Adunarea Parlamentară a Consiliului European, Rezoluția 1468 (2005) cu privire la căsătoriile forțate și căsătoriile copiilor, 5 octombrie 2005.

(78) FRA, *Cartografierea cerințelor privind vârsta minimă în ceea ce privește drepturile copilului în UE: Căsătoria cu acordul unei autorități publice și/sau al unei persoane publice*, 2017.

(79) Prezentate în cadrul Conferinței anuale a EASO privind copiii, decembrie 2017.

(80) Articolul 2 litera (l) din DCPI (reformată).

(81) Pentru informații suplimentare despre materiale privind vârsta minimă pentru căsătoria copiilor și modul în care legile statelor membre reglementează acest lucru, vezi FRA, *Cartografierea cerințelor privind vârsta minimă în ceea ce privește drepturile copilului în UE: Căsătoria cu acordul unei autorități publice și/sau al unei persoane publice*, 2017.

Pentru a asigura protecția copilului căsătorit pe tot parcursul procedurii, este necesară implicarea strânsă a autorităților din domeniul PC și a altor autorități relevante din statele UE+.

Aspectele menționate mai sus pot afecta aranjamentele de primire și standardele de primire/cazare. Acest aspect rămâne însă în afara sferei de aplicare a prezentului ghid practic ⁽⁸²⁾.

Copiii victime ale traficului de persoane

Autoritățile trebuie să fie atente la riscurile potențiale de trafic de copii. Trebuie avute în vedere considerațiile privind siguranța și securitatea atunci când se pun în balanță elementele ISC și riscul ca persoanele care par/pretind că sunt adulți însoțitori să fie de fapt traficanți. Identificarea insuficientă, accesul necorespunzător la informațiile privind drepturile victimelor și mecanismele ineficiente de sesizare la nivel național și transnațional ⁽⁸³⁾ continuă să împiedice accesul victimelor traficului de persoane la drepturile pe care le au ⁽⁸⁴⁾. Este esențial să se asigure că sistemele de protecție internațională comunică cu sistemele de combatere a traficului și cu mecanismele naționale de sesizare ⁽⁸⁵⁾ și sunt conectate cu acestea. Pentru a face această legătură mai eficace, trebuie concepute protocoale coordonate și proceduri standard de operare, cu implicarea unor entități și instituții instruite în acest sens ⁽⁸⁶⁾. Pentru copiii victime ale traficului trebuie să se asigure implicarea serviciilor de PC în mecanismele de sesizare. Această implicare este însă redusă în prezent ⁽⁸⁷⁾.

Instrumentul EASO pentru identificarea persoanelor cu nevoi speciale (ipsn.easo.europa.eu/ro) conține informații valoroase privind identificarea victimelor traficului.

În modulul de pregătire al EASO privind genul, orientarea sexuală și identitatea de gen este inclusă o subsecțiune pe tema traficului de persoane.

Un modul specific privind traficul de persoane a fost elaborat și lansat în 2017. Mai multe informații sunt disponibile la adresa: <https://www.easo.europa.eu/training>

Vezi și Comisia Europeană, *Guidelines for the identification of victims of trafficking in human beings – Especially for Consular Services and Border Guards* (Orientări specifice pentru serviciile consulare și polițiștii de frontieră privind identificarea victimelor traficului de persoane), 2013.

Pentru copiii care au fost identificați ca victime ale traficului de persoane trebuie să se aplice mecanismul național de sesizare ⁽⁸⁸⁾ sau o structură/un mecanism similar. Responsabilul de caz (consultând tutorele legal) trebuie să păstreze dosarul, să evalueze nevoile de protecție internațională și, de asemenea, să declanșeze procedurile specifice existente pentru victimele traficului. Responsabilul de azil trebuie să cunoască opțiunile legale și să știe dacă copilul poate sau nu poate să urmeze ambele proceduri simultan. Acest lucru depinde și de cadrele juridice naționale, precum și de practica națională.

În mod specific, trebuie documentate toate indiciile care sugerează că copilul a fost traficat sau riscă să fie traficat în viitor, precum și eventuala păstrare a contactului cu rețelele de traficanți sau alte rețele

⁽⁸²⁾ Vezi EASO, *Ghid privind standardele și indicatorii pentru primirea copiilor*, septembrie 2016.

⁽⁸³⁾ OIM a lansat o platformă online care include un model de mecanism transnațional de sesizare (MTS), rezultat al proiectului de acțiune transnațională (TACT) finanțat de UE și dezvoltat ca livrabil al Strategiei UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane, disponibilă la [url](#). Ca livrabil al Strategiei UE 2012-2016, Comisia a finanțat un proiect de model de sesizare transnațională disponibil la adresa [url](#).

⁽⁸⁴⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, *Raport privind măsurile întreprinse pentru a da curs Strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane și identificarea unor noi măsuri concrete*, 4 decembrie 2017, COM(2017) 728 final (Raport de monitorizare).

⁽⁸⁵⁾ Comisia Europeană, *Raport privind progresele înregistrate în combaterea traficului de persoane*, COM(2016) 267 final; Europol, *Raportul de situație privind traficul de persoane*, 765175(2016); Comisia Europeană, *Raport de monitorizare*, COM(2017) 728 final.

⁽⁸⁶⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește Raportul privind progresele, SWD(2016) 159 final.

⁽⁸⁷⁾ *Raportul privind progresele înregistrate* al Comisiei Europene, COM(2016) 267 final, prevede că o abordare integrată a protecției copilului ar trebui să se bazeze pe standardele CDC, inclusiv pe interesul superior al copilului, și pe consolidarea sistemelor de tutelă. Manualul FRA privind *Serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească*, 2014, se axează pe copiii care sunt victime ale traficului de persoane. Manualul FRA face referire specială la tutori, dar se axează pe copiii victime ale TP.

⁽⁸⁸⁾ Mecanismul național de sesizare este un proces de identificare și sprijinire a victimelor menit să faciliteze cooperarea agențiilor implicate în cazurile de trafic. Mecanismul permite schimbul de informații despre posibilele victime între poliție, poliția de frontieră, responsabilii de caz din domeniul azilului, alte autorități relevante și organizații neguvernamentale, precum și oferirea de sprijin.

infraționale sau cu persoanele care au abuzat copilul. Nu contează dacă acest lucru a avut loc în țara de origine sau în cursul călătoriei, în țările de tranzit. Dacă este necesar, trebuie luate măsuri subsecvente.

Copiii care sunt victime ale traficului de persoane nu trebuie percepuți sau tratați ca infractori, ci trebuie să li se acorde prioritate în protecție, asistență și măsuri reparatorii. Riscurile legate de gen, sarcina și alte vulnerabilități trebuie să fie de asemenea luate în considerare ca parte a protecției asigurate. Infrațiunea de trafic de persoane are o dimensiune puternică de gen, deoarece prevalează traficul în scopul exploatării sexuale, iar victimele sunt predominant femei și fete ⁽⁸⁹⁾.

Evaluarea altor tipuri de vulnerabilități

Adesea se efectuează evaluări ale vulnerabilităților pentru a aplica garanții procedurale sau de primire speciale sau pentru a îndruma copilul către procedura cea mai adecvată ⁽⁹⁰⁾. În acest caz, concluziile trebuie incluse în analiză și trebuie să li se atribuie importanța corespunzătoare în procesul de evaluare a elementelor relevante pentru ISC.

Un indicator de vulnerabilitate sau de risc poate duce la necesitatea fie de a acorda prioritate cazului copilului, fie de a amâna evaluarea cazului. Pe parcursul procedurilor de azil poate fi necesară o contribuție deosebită din partea specialiștilor în traficul de persoane, în MGF/C sau în alte domenii conexe. Pot fi necesare acțiuni ulterioare și sesizări, toate acestea trebuind să fie documentate. Este necesar să se asigure protecția copilului, de aceea autoritățile competente (de azil, de primire, de protecție a copilului, poliția în virtutea obligației de a preveni vătămarea și orice alte autorități) trebuie să stabilească mecanisme de coordonare care să permită schimbul de informații relevante pentru copil. Mecanismele de coordonare trebuie să respecte reglementările privind confidențialitatea datelor, să specifice necesitatea sesizării și modalitatea prin care cazul va fi înaintat autorității celei mai potrivite.

Instrumentul EASO de identificare a persoanelor cu nevoi speciale (IPSN)

Pentru a sprijini statele membre în identificarea și evaluarea nevoilor speciale din perspectiva garanțiilor procedurale și de primire, EASO a elaborat un instrument online interactiv, accesibil publicului larg în mai multe limbi ale UE.

IPSN este un instrument practic intuitiv menit să sprijine identificarea permanentă și în timp util a nevoilor speciale individuale fără a fi necesare cunoștințe de specialitate. Instrumentul se bazează pe prezentarea unor indicii asociate diferitelor categorii de persoane cu eventuale nevoi speciale.

După ce a generat informațiile relevante, utilizatorul poate alege să imprime sau să salveze un raport care include o selecție de elemente diferite. Înainte de a fi salvat și/sau imprimat, raportul poate fi individualizat și mai mult pentru cazul respectiv.

Se recomandă ca o bună practică integrarea instrumentului IPSN într-un mecanism național care să fie în conformitate cu standardele din prezentul ghid practic.

Instrumentul este disponibil la adresa <https://ipsn.easo.europa.eu/ro>

⁽⁸⁹⁾ Comisia Europeană, *Raport de monitorizare*, COM(2017) 728 final; Comisia Europeană, *Raport privind progresele înregistrate*, COM(2016) 267 final; Studii relevante publicate ca livrabile ale strategiei UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane: Studiu privind dimensiunea de gen a traficului de persoane și Studiu privind categoriile cu risc ridicat, disponibile la linkurile din Prezentarea generală a acțiunilor UE de combatere a traficului 2012-2016, care se găsește la adresa [url](#).

⁽⁹⁰⁾ De exemplu, în scopul scutirii de la procedura la frontieră sau de la cea accelerată, conform DPA. DPA prevede că procedurile speciale nu trebuie să se aplice în cazul copiilor neînsoțiți și al altor persoane vulnerabile, cu excepția cazului în care statele membre se pot asigura că aceștia vor primi garanțiile suplimentare necesare pe parcursul acestor proceduri.

Anexa I – Model privind interesul superior superior al copilului ⁽⁹¹⁾

Acest model/listă de verificare oferă o listă neexhaustivă și neierarhică a elementelor care descriu interesul superior al copilului și a garanțiilor aferente din protecția internațională. Utilizarea unei liste de verificare nu poate înlocui însă procesul continuu pe care îl presupune preocuparea reală pentru bunăstarea copilului, substituindu-l cu o simplă verificare realizată o singură dată.

Acest model/listă de verificare ar trebui ajustat conform procedurilor naționale și utilizat în dosarul copilului ca dovadă a faptului că interesul superior al copilului a reprezentat un considerent primordial. Acesta este un proces permanent, iar modelul poate fi un document evolutiv, pe care orice persoană cu atribuții în cadrul procedurii de azil îl poate utiliza pentru a dovedi că s-a ținut seama în primul rând de interesul superior al copilului.

Trebuie indicat dacă vreuna dintre garanții nu a fost pusă în aplicare sau dacă nu au fost culese informațiile necesare, împreună cu o descriere a motivelor pentru care nu a fost posibil acest lucru. Acest model/listă de verificare are rol orientativ și contribuie la asigurarea faptului că informațiile principale au fost culese și documentate, iar garanțiile sunt puse în aplicare.

MODEL/LISTĂ DE VERIFICARE PRIVIND INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI			
MODEL/LISTĂ DE VERIFICARE PRIVIND GARANȚIILE (ca parte a dosarului de caz)	DA	NU	OBSERVAȚII
În dosarul de caz: menționați persoana care a oferit informații privind interesul superior (de exemplu, tutore, educator/profesor, asistent maternal, psihologul centrului de primire et'c.)			
Siguranța copilului a fost asigurată pe tot parcursul procedurii			
Interesul superior al copilului a fost evaluat de responsabili instruiți în acest sens înainte de a fi evaluat de autoritățile pentru protecția copilului/asistenți sociali în cadrul procedurii de azil. Entități implicate în evaluare (listă derulantă în cazul bazelor de date electronice)			
Examinarea cererii copilului a fost/este prioritară sau ajustată ca durată			
Copilul a fost scutit de procedura la frontieră și de procedura accelerată, după caz			
Copilului i s-a dat timp suficient pentru odihnă și refacere			
Cât mai curând posibil după începerea procedurii, a fost desemnat un tutore/reprezentant independent și calificat care fost implicat în toate etapele, adică a fost consultat și și-a exprimat opiniile în cadrul procedurii			
Tutorele/reprezentantul copilului a fost/este prezent la orice interviu desfășurat cu copilul			
Copilului i s-a acordat consiliere juridică, iar la orice interviu desfășurat cu copilul a fost/este prezent un consultant			
Pe tot parcursul procedurii a fost pus la dispoziție un interpret specializat și/sau instruit			

⁽⁹¹⁾ În teza sa de doctorat, Elianne Zijlstra descrie un model prin care conceptul de interes superior al copilului poate fi interpretat într-un mod lipsit de ambiguitate. Acest model conectează drepturile menționate la articolul 3 din CDC cu cele de la articolul 6. Așa-numitul „model privind interesul superior al copilului” conține 14 condiții ale mediului de dezvoltare a copilului, aplicabile atât în sfera familială, cât și în cea a societății. Condițiile din categoria „Familia, situație curentă” sunt împărțite în: „Bunăstare fizică: 1. Îngrijire fizică adecvată; și 2. Mediu fizic direct lipsit de pericole” și „Familia, îngrijire și educare”, care cuprinde „3. Atmosferă afectivă; 4. Structură flexibilă și încurajatoare de creștere a copiilor; 5. Exemple adecvate oferite de părinți; 6. Interes”. În al doilea rând, categoria: „Familia, viitor și trecut” cuprinde: „7. Continuitate în condițiile de creștere, perspective de viitor”. În al treilea rând, categoria: „Societatea, situație curentă” cuprinde: „8. Mediu fizic mai larg lipsit de pericole; 9. Respect; 10. Rețea socială; 11. Educație; 12. Contact cu alți copii; 13. Exemple adecvate în societate”. Elementul final se regăsește sub cel de al patrulea titlu generic principal, „Societatea, viitor și trecut”, și constă în „14. Stabilitate în circumstanțele vieții, perspective de viitor”. Zijlstra, E., *In the best interest of the child? A study into decision-support tool validating asylum-seeking children's rights from a behavioural scientific perspective*, Groningen: Universitatea din Groningen, 2012, disponibil la: url.

MODEL/LISTĂ DE VERIFICARE PRIVIND INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI			
MODEL/LISTĂ DE VERIFICARE PRIVIND GARANȚIILE (ca parte a dosarului de caz)	DA	NU	OBSERVAȚII
Copilul a fost informat despre procedura de azil într-un mod adecvat, adaptat vârstei și folosind un limbaj corespunzător, și înțelege procedura. A fost verificat nivelul de înțelegere al copilului			
La luarea oricărei decizii pe parcursul procedurii de azil a fost/este ascultată și luată în considerare opinia copilului, în acord cu vârsta și cu maturitatea acestuia			
La evaluarea interesului superior al copilului, opiniile și declarațiile acestuia au fost luate în considerare separat de cele ale părinților			
Opiniile tutorelui (și/sau ale părinților/membrilor familiei) au fost înregistrate și puse la dispoziția autorității responsabile			
Confidențialitatea procedurii a fost respectată și explicată copilului			
Au fost consemnate argumentele/motivația/argumentația juridică în care s-a ținut seama în primul rând de interesul superior al copilului			
Nevoile speciale și vulnerabilitățile copilului au fost identificate cât mai curând posibil, iar acesta a fost îndrumat către autoritățile corespunzătoare pentru asistența și sprijinul relevante			
A fost consultat un specialist în caz de nevoie (psiholog pentru copii, medic, alți experți)			
INFORMAȚII CARE TREBUIE CULESE ȘI DOCUMENTATE (în timpul interviurilor)	DA	NU	OBSERVAȚII
Au fost culese și înregistrate date cu caracter personal (cetățenie, gen, vârstă, etnie, educație, limbă, sănătate, istoric familial, amprente conform legislației naționale și a UE)			
Au fost culese și consemnate detalii cu privire la eventualii membri ai familiei (inclusiv ai celei extinse) aflați în alte state membre, în țara de origine sau în altă țară terță			
Au fost aflate și înregistrate informații privind ultimul contact cu membrii familiei și detaliile de contact ale acestora, precum și motivele separării de familie (după caz)			
Autoritatea pentru protecția copilului/un asistent social a cules informații privind persoanele cunoscute de copil, inclusiv privind rețelele sale sociale și legăturile sale cu societatea			
Au fost incluse rapoarte de expertiză, după caz (rapoarte medicale, rapoarte ale poliției etc.)			
Au fost înregistrate motivele de îngrijorare identificate (de exemplu abuz, traumă, violență, nevoi speciale/vulnerabilitate, probleme medicale etc.)			
Au fost înregistrate eventualele îngrijorări conform cărora copilul este expus unui risc mare de a fi traficat sau indiciile care sugerează că copilul este o victimă a traficului de persoane			
Copilul și tutorele/reprezentantul (după caz) primește o decizie scrisă și motivată privind cererea de azil (care precizează, printre altele, modul în care s-a ținut seama în primul rând de interesul superior al copilului); decizia este explicată și verbal, într-un mod adecvat vârstei și într-un limbaj pe care copilul îl poate înțelege			

Anexa II – Documente strategice și de orientare

Această anexă are rolul unui punct de referință privind publicațiile și documentele de orientare relevante pentru respectarea interesului superior al copilului de către practicienii în domeniul azilului. Deși s-au depus toate eforturile pentru a oferi o listă cuprinzătoare de publicații și documente strategice pe această temă, lista de mai jos nu trebuie considerată exhaustivă.

Instrumentul online al EASO de identificare a persoanelor cu nevoi speciale (2016)

Ghidul practic al EASO privind practica de evaluare a vârstei (2018)

Ghidul practic al EASO privind identificarea familiei (2016)

Manualul FRA privind serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească – Manual de consolidare a sistemelor de tutelă pentru a răspunde nevoilor specifice ale copiilor care sunt victime ale traficului de persoane (2014)

UNHCR și UNICEF: *În siguranță: ce pot face statele pentru a garanta respectarea interesului superior al copiilor neînsoțiți și separați de familie în Europa* (2014)

Ghidul UNHCR privind determinarea interesului superior al copilului (2008)

Manual pentru punerea în aplicare a Ghidului UNHCR privind stabilirea interesului superior al copilului (2011)

Save the children: *Manualul și setul de instrumente privind copiii neînsoțiți și separați ale Grupului de lucru interagenției privind copiii neînsoțiți și separați* (2017)

UNHCR: *Luarea în considerare a interesului superior al copilului în contextul familiilor care solicită azil* (2013)

UNHCR/UNICEF/IRC: *Calea de urmat pentru consolidarea politicilor și a practicilor privind copiii neînsoțiți și separați din Europa*, iulie 2017

Ghidul UNHCR privind politicile și procedurile de abordare a copiilor neînsoțiți care solicită azil (1997)

Documentul de lucru al UNICEF privind evaluarea vârstei

Ghidul UNHCR privind protecția internațională nr. 8: Cereri de azil depuse de copii în temeiul articolului 1 secțiunea A alineatul (2) și al articolului 1 secțiunea F din [Convenția de la Geneva din 1951] (2009)

UNICEF, *Hai să vorbim – Realizarea unei comunicări reale cu copiii victime ale abuzului și ale traficului de persoane*

Comunicarea Comisiei Europene privind combaterea traficului de persoane (2017)

Anexa III – Cadru juridic

Această anexă reunește cele mai relevante dispoziții pe tema interesului superior al copilului prevăzute în instrumentele juridice europene și internaționale. Conținutul anexei nu trebuie însă considerat exhaustiv. Sunt incluse aici și referințe la instrumente legislative fără caracter obligatoriu care prezintă relevanță pentru scopul acestui ghid practic ⁽⁹²⁾.

Legislație internațională

Dispoziție legală		Articol relevant
Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 (CDC)	Familie	Preambul
	Copil	Articolul 1
	Nediscriminare	Articolul 2
	Interesul superior al copilului	Articolul 3 alineatul (1), articolul 9 alineatul (3), articolul 18 alineatul (1) și articolul 20
	Înregistrare, nume, cetățenie și îngrijire părintească	Articolul 7
	Păstrarea identității și a relațiilor familiale	Articolul 8
	Dreptul de a întreține relații personale și contact	Articolul 9
	Restabilirea legăturilor cu familia	Articolul 10 și articolul 22 alineatul (2)
	Respectarea opiniilor copilului: dreptul de a fi ascultat	Articolul 12
	Protecție și plasament	Articolul 20
Copiii refugiați și regăsirea familiei	Articolul 22	
Convenția ONU din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților	Refugiați Copiii neînsoțiți	Secțiunea B punctul (2) din Actul final al Conferinței plenipotențiarilor Națiunilor Unite asupra statutului refugiaților și apatrizilor, publicat în Culegerea de tratate ONU la nr. 2545

Legislație a UE

Dispoziție legală		Articol relevant
Tratatul privind Uniunea Europeană	Drepturile copilului	Articolul 3 alineatul (5)
Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	Dreptul de azil	Articolul 18
	Drepturile copilului	Articolul 24
Codul Frontierelor Schengen (Regulamentul nr. 562/2006) Regulamentul nr. 2016/399 (text codificat)	Măsurile procedurale pentru minori, adaptate copiilor	Articolul 19/20 alineatul (1) litera (f), punctul 6 din anexa VII

⁽⁹²⁾ Comunicarea *Protecția copiilor migranți*, COM(2017) 211 final: Interesul superior al copilului trebuie evaluat și considerat primordial în toate acțiunile sau deciziile care vizează copilul respectiv. Este important ca Uniunea Europeană să ofere orientări suplimentare pe această temă, pe baza standardelor internaționale. Trebuie să existe garanții procedurale suplimentare pentru a se asigura un proces solid de determinare a interesului superior al copilului în vederea identificării celor mai adecvate soluții durabile în ceea ce îl privește, având în vedere impactul uriaș pe care această decizie îl are asupra viitorului copilului.

Dispoziție legală		Articol relevant
Directiva privind reîntregirea familiei (Directiva 2003/86/CE)	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (f)
	Reîntregirea familiei	Articolul 2 litera (d)
	Membrii familiei	Articolul 4
	Interesul superior al copilului	Articolul 5
	Restabilirea legăturilor cu familia	Articolele 4 și 10
Directiva privind permisele de ședere pentru victimele traficului de persoane (Directiva 2004/81/CE)	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (f)
	Interesul superior al copilului	Articolul 10 litera (a)
	Identificarea unui copil ca fiind neînsoțit	Articolul 10 litera (c)
	Regăsirea familiei	Articolul 10 litera (c)
Directiva privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (Directiva 2011/36/UE)	Identificarea unui copil victimă a traficului de persoane și măsuri de protecție	Considerentul 23
	Copil	Articolul 2 alineatul (6)
	Vulnerabilitate	Articolul 2 alineatul (2)
	Interesul superior al copilului	Considerentele 8, 22 și 23, articolul 13 și articolul 16 alineatul (2)
	Garanții procedurale în cadrul cercetărilor penale	Articolul 15
	Protecția copiilor neînsoțiți victime ale traficului de persoane	Articolul 16
Directiva privind condițiile pentru protecția internațională (Directiva 2011/95/UE) reformată	Minor	Articolul 2 litera (k)
	Membrii familiei	Articolul 2 litera (j)
	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (l)
	Interesul superior al copilului și unitatea familiei	Considerentul 18
	Interesul superior al copilului	Considerentele 19, 27 și 38, articolul 20 alineatul (5) și articolul 31 alineatele (4) și (5)
	Dreptul de a fi ascultat/dreptul la participare, dreptul la informare	Articolele 22 și 31
	Menținerea unității familiei	Articolul 23
	Regăsirea familiei	Articolul 31 alineatul (5)
Directiva privind procedurile de azil (Directiva 2013/32/UE) reformată	Minor	Articolul 2 litera (l)
	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (m)
	Reprezentant	Articolul 2 litera (n) și articolul 25
	Interesul superior al copilului	Considerentul 33, articolul 2 litera (n), articolul 25 alineatul (1) litera (a), articolul 25 alineatul (6)
	Dreptul la informare	Articolul 25
	Altele	Articolul 14 alineatul (1), articolele 24 și 25 în întregime

Dispoziție legală		Articol relevant
Directiva privind condițiile de primire (Directiva 2013/33/UE) reformată	Minor	Articolul 2 litera (d)
	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (e)
	Membrii familiei	Articolul 2 litera (c)
	Reprezentant	Articolul 2 litera (j)
	Interesul superior al copilului și unitatea familiei	Considerentul 9, articolul 12
	Interesul superior al copilului	Considerentul 22, articolul 2 litera (j), articolul 11 alineatul (2), articolele 23 și 24
	Persoane vulnerabile	Articolele 21 și 22
	Documente	Articolul 6
	Regăsirea familiei	Articolul 24 alineatul (3)
Regulamentul Eurodac (Regulamentul nr. 603/2013) reformat	Interesul superior al copilului	Considerentul 35
Regulamentul Dublin [Regulamentul (UE) nr. 604/2013] reformat	Minor	Articolul 2 litera (i)
	Minor neînsoțit	Articolul 2 litera (j)
	Membrii familiei	Articolul 2 litera (g)
	Rudă	Articolul 2 litera (h)
	Reprezentant	Articolul 2 litera (k)
	Interesul superior al copilului și unitatea familiei	Considerentul 16
	Interesul superior al copilului	Considerentele 13, 24 și 35, articolul 2 litera (k), articolele 6 și 8, articolul 20 alineatul (3)
	Dreptul la informare	Considerentul 4 și anexa XI la Regulamentul de punere în aplicare nr. 118/2014
	Identificarea membrilor familiei și a rudelor	Considerentul 35
	Regăsirea familiei, identificarea membrilor familiei și a rudelor	Articolul 6 alineatul (4), articolul 8
	Schimbul de informații privind copilul	Anexa VII la Regulamentul de punere în aplicare nr. 118/2014
	Schimbul de informații privind familia	Anexa VIII la Regulamentul de punere în aplicare nr. 118/2014
	Regulamentul de punere în aplicare nr. 118/2014	Regăsirea familiei, identificarea membrilor familiei și a rudelor
Schimbul de informații privind copilul		Anexa VII
Schimbul de informații privind familia		Anexa VIII
Informații privind procedura Dublin pentru copiii neînsoțiți		Anexa XI
Decizia (UE) 2016/1754 a Consiliului din 29 septembrie 2016 de instituire a unor măsuri provizorii în domeniul protecției internaționale în beneficiul Italiei și al Greciei	Interesul superior al copilului	Articolul 6, considerentul 33

Instrumente legislative fără caracter obligatoriu

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, [Comentariul general nr. 6 \(2005\): Tratatamentul acordat copiilor neînsoțiți și celor separați în afara țării lor de origine](#), 1 septembrie 2005, CRC/GC/2005/6

Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 12 \(2009\)](#), [Dreptul copilului de a fi ascultat](#), 1 iulie 2009, CRC/C/GC/12

Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 13 \(2011\) privind dreptul copilului la protecție împotriva oricărei forme de violență](#), 18 aprilie 2011, CRC/C/GC/13

Comitetul ONU pentru drepturile copilului (Comitetul CDC), [Comentariul general nr. 14 \(2013\) cu privire la dreptul copilului ca interesul său superior să fie considerat primordial](#), 29 mai 2013, CRC/C/GC/14

Comitetul ONU privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (CMW), [Comentariul general comun nr. 3 \(2017\) și nr. 22 \(2017\) ale Comitetului ONU pentru drepturile copilului privind principiile generale referitoare la drepturile omului de care beneficiază copiii în contextul migrației internaționale](#), 16 noiembrie 2017, CMW/C/GC/3-CRC/C/GC/22

Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 20 \(2016\) privind exercitarea drepturilor copilului în perioada adolescenței](#), 6 decembrie 2016, CRC/C/GC/2

Comitetul ONU privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (CMW), [Comentariul general comun nr. 4 \(2017\) al Comitetului privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora și Comentariul nr. 23 \(2017\) al Comitetului pentru drepturile copilului privind obligațiile statelor cu privire la drepturile omului de care se bucură copiii în contextul migrației internaționale în țările de origine, de tranzit, de destinație și de returnare](#), 16 noiembrie 2017, CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/2

Anexa IV – Bibliografie

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, *Rezoluția 1468 (2005) – Forced marriages and child marriages*, 5 octombrie 2005.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of children involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States*, 2017.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, *Fundamental Rights Report*, 2018.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, *Mapping minimum age requirements concerning the rights of the child in the EU: Marriage with consent of a public authority and/or public figure*, 2017.

Comisia Europeană, *Drepturile dumneavoastră în UE*, 2019.

Comisia Europeană, *The EU rights of victims of trafficking in human beings*, 2013.

EASO, *Guidance on reception conditions for unaccompanied children: operational standards and indicators*, 2018.

Europol, *Situation Report, Trafficking in human beings in the EU*, 765175, 18 februarie 2016.

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, *Conclusion on Children at Risk No. 107*, A/AC.96/1048, 5 octombrie 2007.

Programul „Separated Children in Europe”, *Statement of Good Practice*, martie 2010, a patra ediție revizuită.

Uniunea Europeană, *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, 26 octombrie 2012, 2012/C 326/02.

Uniunea Europeană, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – *Raport privind măsurile întreprinse pentru a da curs Strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane și identificarea unor noi măsuri concrete*, 4 decembrie 2017, COM(2017) 728 final.

Uniunea Europeană, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – *The protection of children in migration*, 12 aprilie 2017, SWD(2017) 211 final.

Uniunea Europeană, Decizia (UE) 2015/1523 a Consiliului din 14 septembrie 2015 de instituire a unor măsuri provizorii în domeniul protecției internaționale în beneficiul Italiei și al Greciei. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1523&qid=1574781916827&from=RO>

Uniunea Europeană, Migrație și Afaceri Interne, *European Migration Network Glossary*, versiunea 6, martie 2018.

Uniunea Europeană, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – *Raport privind progresele înregistrate în combaterea traficului de persoane (2016) elaborat în temeiul articolului 20 din Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia*, 19 mai 2016, COM(2016) 267 final.

Zijlstra, Eliane, *In the best interest of the child? A study into decision-support tool validating asylum-seeking children's rights from a behavioural scientific perspective*, teză de doctorat, Universitatea din Groningen, 2012.

Contactați UE

În persoană

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre de informare Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră la: https://europa.eu/european-union/contact_ro

La telefon sau prin e-mail

Europe Direct este un serviciu care vă oferă răspunsuri la întrebările privind Uniunea Europeană. Puteți accesa acest serviciu:

- apelând numărul gratuit 00 800 6 7 8 9 10 11 (unii operatori pot taxa aceste apeluri);
- apelând numărul standard: +32 22999696; sau
- prin e-mail, la: https://europa.eu/european-union/contact_ro

Găsiți informații despre UE

Online

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa, la: https://europa.eu/european-union/index_ro

Publicații ale UE

Puteți descărca sau comanda publicații ale UE gratuite și contra cost la adresa: <https://publications.europa.eu/ro/publications>. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul dumneavoastră local de informare (a se vedea https://europa.eu/european-union/contact_ro).

Dreptul UE și documente conexe

Pentru accesul la informații juridice din UE, inclusiv la ansamblul legislației UE începând din 1952 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați site-ul EUR-Lex, la: <http://eur-lex.europa.eu>

Datele deschise ale UE

Portalul de date deschise al UE (<http://data.europa.eu/euodp/ro>) oferă acces la seturi de date din UE. Datele pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene